

BİZ BÖYLE GÖRÜYORUZ

Bedbin değiliz, Fakat nik-binde olamıyoruz. Neye dokun-sak, neye baksak, ne işitsek, neyi düşünsek mutlaka bir ek-sik veya bir yanlışla karşılaş-ıyoruz. Doğruyu eğriyi, iyiyi fenayı, güzeli çirkini, hakikati yalanı birbirinden ayırt etmek hakika'en güç.

Seslere kulak veriyoruz. Sözleri dinliyoruz. Bu sesler ve bu sözlerde milletin hakiki dertlerinden belirtiler görmek istiyoruz. Fakat nerede? Çalınan davul aynı, ama kulaklar-daki aksi ayrı. Bir taraf davu-lun sesini kulaklarımıza uzak-lardan getirirken, diğer taraf kulaklarımızı davulun dibine götürüyor. İşte bütün fark bundan ibaret.

Sahne aynı, dekorlar aynı köstümlerde öyle. Millet sah-nede. Dekoratörler, süflörler, makyaj ustaları, rejisörler ve daha bilmem neler, neler kulis aralarında. Sahnede oynanan eğer bir facia değilse her hal-de bir dram : Millet hayatı. Kulis aralarında yer tutan parti ve partizanlar sahneye sözde ışık tutuyorlar. Seyredin curcunayı. Tepeden dökülen ışık başka, sağdan gelen baş-ka, soldan gelen yine başka. Göz kamaştırıcı bir renkler meşheri. Ama ne renkler ya-rabbî ne renkler. Fıstıki yeşil-den kuzguni siyaha varıncaya kadar her çeşidi. Her halde hiç te hoş gitmez ışığın böyle geçişi.

Sesler ışıklardan daha acı, sözler seslerden daha keskin. Hiçkırıklar kakkabalara karış-ıyor. Feryatlar naralarda boğul-uyor. Zalimin yumruğu, ma-sumun tepesinde. Fakirin gözü zenginin bilmem neresinde. Kör topal, genç ihtiyar, kadın erkek, hepsi bilâistisna ürkek. Ya Rabbi 'bu sahne daha ne zamana kadar devam edecek. Kulis aralarındaki görmi-yecekler mi bu hali? İnmeyecekler mi sahneye?. Dinlemi-yecekler mi bu milleti?. Ya Rab ortadan kaldır artık iktid-ar denilen şu illetli. Bu nasıl illet ki, gözleri kör ediyor,

kulakları sağır, sen istersen haşredeki bangır bangır bağı. Muhalifi muvafık imdada ça-ğır. Duyan kim, gören kim, derleyen nerede?. Hele söyle-yen hiç bir yerdel. Gözleri bür-rümüş sandalye hırsı. Polis selâhiyet kanunu ile seçim ka-nunu tasarısı "Millî husumet," "Millî yas günü, ne çabuk unuttuk yarabbi dünü. Bunlar mı bizim bütün dertlerimiz. Muhalif, muvafık yeter artık, birleşiniz. Giriniz milletin içi-ne, dertleri deşiniz. Görünüz orada neler var. Derleyiniz bu acı hakikatleri. Çıkarınız artık ağızlarımızdan şu yalancı bak-layı.

Sevmesini bilinki, sevilesi-niz. Görmesini bilinki, görü-lesiniz. Duymasını bilinki, du-yulasınız. Eğer düşünöbilmek istiyorsanız, düşünmesini ögre-niniz, İktidar mı? Bu en sonra gelir. Emin olun, millet onu kimlere vereceğini bilir. Unut-mayın ki, iktidar lâiykına ve-rilir.

BERDAN

BANA GÖRE

İhtisap ağamıza rapor

Bayram sabahı trenler daha çok kalabalık olur düşün-cesile, yeni garaja revan olduk. Eski ve emektar dostumuz 100 numara oradaydı. Önce bu çemender otunun alınının orta-rına yazılı şu levhayı bir defa daha okuduk ve kendimizi Tan-rının birliğine emanet ederek şoför B. Alinin yanına kurulduk: "Maşallah Uğur yolun açık olsun.."

Şehir ve şehirler arası otobüslere binipte bu temenniye iştirak etmiyecek babayığit nerede?

"Burayı daha önce satmıştık" dediler ve ön sıranın sağ köşesinden kaldırdıkları yolcu-yu da şoförün soluna oturtular. Bir ara, 100 numara aheste beste yola revan oldu. Hava mey-danına kadar baş yerde durarak yolcu aldık ve biz "Maşallah Uğur" doldu artık, yolda durmadan yürür diyorduk; aldanmışız. Maşallah Uğur da ne karnı geniş Uğurmuş meğer.. Adana - Tarsus boyunca hiç bir yolcunun hatırını kırmadık. El kaldıranı Uğurun siöesine çekti. Bir ara yolcuları şöyle bir saydım. Tam 61 kişi. "Kamyondan bozma bir otobüs bu kadar mahluksu almırsı?" demeyin. Ben saydım. Değerli hemşerimiz eski Adana Belediye fen müdürü B. Aliyi de şahit tuttum.

İhtisap ağamıza malum ola ki, şehir arası otobüslerin yalnız şehir içinde kontrolleri maksada vefa etmez. Ağamız "Şehir dışına ben karışmam diyecek belki." Şu halde mütesellim paşamı olur, vali paşamı bu işin bir karışanı vardır elbet. Biz-den yazmak..

AKSAY

ŞEHİR YURT DÜNYA HABERLERİ

23.24/7/1949 gecesi Tarsus'un Bağlarbaşı köyünde feci bir cinayet işlenmiştir ve aslen Bulgar muhacirlerinden olan Salih oğlu Ali Tapıöz eşi mustafa kızı ümmühanıyi bal-ta ile öldürmüştür.

Cinayetin faili, bundan bir müddet evvel karısını dövmekten suçlu olarak tevkif edilmiş ve 15 gün hapis cezası verilmiştir.

Buna fena halde içerliyen katil, cezasını bitirdikten sonra bir aralık Bağlarbaşı köyünde babası ile birlikte oturan ka-rısının uğramış ve bazı eşyala-rını alarak ayrılmıştır. Bu vak'adan bir kaç gün sonrada karısının yattığı odaya pence-renden girmiş, beraberinde ge-tirdiği balta ile Ümmühanıyi kafasından ve kollarında ya-ralayarak öldürmüş ve kaçmış-tır.

Katil henüz yakalanamamış-tır. Sıkı bir takip altındadır.

*Naili hürriyet kayünden

Ömer oğlu Mehmet Aktaş ay-ni köyden Hasan ve Osman Pank adında iki kişi dögmüş olduklarından haklarında ka-nuni muamele yapılmak üzere tevkif edilmişlerdir.

Mehmet Aktaş 15 gün-lük rapor verilmiştir.

28.7/949 gecesi Park gazi-nosunda sarhoşluk saikasıyla rezalet çıkaran, Mehmet oğan zabıtaca yakalanarak adalete teslim edilmiştir.

Mehmet oğan 930 doğumlu ve sabikalıdır.

28/7/948 günü Çıplak ma-hallesinden 926 doğumlu Süleyman oğlu İsmail İban adında bir şahıs numarasız bisikletle gezerken Belediye zabıtası tarafından müdahale edildiğine kızarak, memurlar-dan Hikmet Tunçsoy ve Mah-mut Özkara'ya hakaret ve mukavemet etmiş hakkında cürmü meşhut yapılmıştır.

*28/29/7/949 gecesi Şehit İshak mahallesinden 931 doğum-lu Havva Kuradacı adında bir kız aynı mahalleden Ha-san Dirim'e kendi rızası ile kaçmıştır.

*29/7/949 günü Yeşil mahal-lesinden Ahmet Alyakut ismin-de bir şahıs İstasyon şefine hakaret ederek kaçmıştır. Alyakut takip edilmektedir.

Atlantik paktı yürür- lüğe girdi

Komünistlerin bütün menfi propaganda ve faaliyetlerine rağmen, Fransız Parlamentosu da Atlantik paktını çoğunlukla kabul etmiştir.

Bu suretle pakt, pakta dahil bütün devletler tarafından ka-bul edilmiş ve yürürlüğe gir-miştir.

Berdan'ın hediyeleri

Geçen sayımızda, okuyucularımız için hazırladığımız bayram hediyelerinin bir kısmını, yerimizin darlığı yüzünden takdim edememiştik. Bu hal bir çok okuyucularımızın da dikkatini çekmiş olacak ki, rastladıkları yerde hediyelerin için eksik olduğunu sormuşlardır. Alâkalarına teşekkür ederiz. Hediyelerimizi takdime devam ediyoruz.

- B. H. Nihat Kürklüye: Gezici Ebe.
- Dr. A. Caynak'a: Al renkli papyon kravat.
- Berdan ailesinden Aksay'a: Kuvayı Milliye ruhu profesörlüğü.
- S. M. Tb. K. Alpay'a: D. D. T. tabsisati.
- B. T. Kalkanlı'ya: bir de mızrak.
- B. Y. Ramazanoglu'na: Bir kutu maytap.
- B. H. Karamehmet'e: Ficher marka bir düzüne kasa.
- B. H. Öcal'a: Ticari ehliyet şahadetnamesi.
- B. N. Tunç'a: Bir metre kaytan.
- B. N. Ramazanoglu'na: Bir helikopter.
- B. Enis Alpaytaç'a: Bayram sofralarının devamı temennisi.
- B. C. Karmutoglu'ya: Deve dişi, pire gözü.
- B. C. Gözusu'ya: Aliyülâle derecede bir kulüblük diploma.
- B. Kemal Pehlivan'a: 30 ağustos için bir pehlivan kışpeti.
- İçelli Milletvekillerine: Meclis kürsüsüne çıkabilmeleri için lüks bir asansör.
- Üniversiteli öğrencilere: Talebe yurdu.
- B. H. Ramazanoglu'na: Bir dedelik cübbesi ve bir sultanlık tacı.
- B. R. Karamehmet'e: Annem, annem ninnisi.
- B. R. Temele: On milyonluk kredi tahsisi.
- B. Y. Turhan'a: Usulan ey dil usulan artık ihtiyar olmaktadır, şarkısı.
- B. M. N. Gürkan'a: Abonit bir baston.
- B. F. Ünlü: Ay öperken suların göksünü sahilde yıkan şarkısı.
- B. İ. Behlil'e: Merkûri marka bir oto..
- Çiftçilerimize: Hasat neşesi.
- Tacir ve esnafımıza: (Devamı dördüncü sayıfede)

AÇIK HABERLEŞME

B.
Hüsni Reşit Soykan
Adana

Kıymetli mektubunuzu aldık. gösterdiğiniz yakınlık ve sevgiye, duyduğunuz gurura lâyık olmağa çalışacağız. Bil-mukabele sevgi ve selamlarımızın kabulünü rica ederiz.

B.
S. Arasil
Uşak

"Berdan" adının "Karasu" ya çevrilmesi meselesini incelemekteyiz. Yalnız "Berdan" kelimesinin arapça bir terkip olup olmadığı hakkında yaptığımız ve yapmakta olduğumuz incelemeler bizi henüz müsbet bir neticeye ulaştıramamıştır.

Evlia Çelebi seyahatnamesinde Berdandan "Nehri Tarsus" ve "Nehri Bulgar" diye bahsetmektedir.

Berdan kelimesinin arapçadan geldiğini isbat edebilecek bir duruma geldiğimiz gün

gazetemizin adını "Karasu" ya çevirmekten kat'iyyen tereddüt etmeyeceğiz.

Diğer taraftan dördüncü sayımızda da okuduğunuz gibi, Berdan'ın halihazır ana kollarından biri Karasu adını taşımaktadır. Bu hususta bizi düşündürmektedir.

Şayet Berdan kelimesi hakkında esaslı bir bilginiz varsa bildirmenizi rica eder selam ve saygılarımızı sunarız.

B.
Emin Atalay
Adana

Samimi temennileriniz ve kanaatlarınız bizi çok mütehasis etmiştir. Takdir ve sevgilerinize lâyık olabilmek, milliyetçi ruhun gelişiminde, elimizden gelen gayreti sarfetmek bellibaşlı emelimizdir.

Gazetemizin abone bedelini almak için size uğruyacağız. Alâkanıza teşekkür eder selâm ve saygılarımızı sunarız.

Çoban Yurtçu'ya

Dertleşme

Dostum! geçende nehirde çirliçiplak yıkananlardan haklı şikâyetini okuyunca, aklıma şu fikra geldi:

Vaktile, zabtiye neferlerinden biri köye gider, bir çiftliğin önünde oturan ihtiyara:

— Babalık tut şu hayvanın başını der ihtiyaracağız sessizce kalkar, hayvanı tutar ve üzengiye basar. Yere inen nefer aynı çalımla:

— Haydi gezdir ve terini kurula.

Aynı sezgisizlikle, zavallı adam bir hayli gezdirip terini kuruladığı hayvanı bir kenara bağlayarak önüne de yem korken, geriden 20-25 atlı gelir hemen yere atlayarak sıra ile o ihtiyarın elini optükten sonra, içlerinden biri:

— Ağa, kızın babası 10 sürü koyunla 50 at gelmezse ben razı değilim diyor

İhtiyar ciddi bir eda ile

— Peki, verilsin, iş gönül rızası ile olmalı. Koca bir servetin bir anda gittiğini gören zabtiye karşısındakinin de durumunu anlamaya çalışarak bunları neye veriyorsun diye sorar. İhtiyar:

— Oğlumu evlendiriyorum

da, yüz görümlüğü istiyorlar deyince.

— Bu kadar mal verilir mi? ben şimdi gider kıızı zorla alır, sürüte, sürüte getiririm der.

Bunun üzerine bölgenin ünlü ağası:

— Evet zorla getirirsin ama, o evlenmeden de senin gibi hayasızlar türer ancak, cevabını verir

Yana yakıla anlattığın hadisenin kahramanları da, o zabtiyenin hortlayan ruhunu ictisap ederek beş yaşındaki bir sabi yi kirleten gibi kara ruhlu kimselerden türeyen ablak piçleridir herhalde dostum.

Burada da sık sık, divar diblerini herkesin gözü önünde helâ gibi kullananlara, mahalle arasındaki kanallarda açık saçık yıkananlara rastlarız. İâkin; inzibati ruhunda yaratmışınlar için zabta ne yapısın. Belediye ne yapısın. Herkesin başına bir memur tahsis edemez yal.

Diliyelim de, yakın bir gelecekte bu kontrolü Umumi seviye yapısın ve bu dertlerden hep beraber kurtulalım.

Aziz Yurtçum

N İ R E N G İ

Yolsuzluk

Başlık olarak koyduğumuz yolsuzluk kelimesini daima mecazi manasile yani hususi veya resmi işlerde vuku bulan "sui istimal", mukabilinde kullanılır. Kelimeyi hakiki manasile ele aldığımız zaman, şimdiye kadar en çok ihmal edilmiş olup mali ve iktisadi gelişmemiz için lüzumuna kanaat getirilerek bir an önce ikmaline çalışılan mühim bir noksanı ifade etmiş oluruz.

Osmanlı İmparatorluğundan kalma mahdut miktardaki demiryollarımıza, Cumhuriyet devrinde, azımsanmayacak dercede, demir yolları ilâve edilmiş bulunuyor ve halen bir kısmının ilâvesine devam ediyor. Ancak ikinci Dünya harbi motorlu harp ve nakil vasıtalarının gördüğü vazifeleri açığa vurunca yurdumuzun yol yönünden ne feci bir yolsuzluk içinde bulunduğunu isbat etmiştir. Halen Devlet politikamızın esaslarından birini teşkil eden ve Milletimizce en çok takdir olunan yol siyaseti iktisadi ve stratejik bakımdan bize daha emin bir istikbal hazırladığına şüphe yoktur. Daha şimdiden meselâ. Çukurova ile İstanbul arasında otomobil ve kamyon seferleri yapılabilmektedir.

Bölgemizin, bu yönden gördüğü faydaları inkâr edemeyiz. Fakat bu ana yollar bir bölgenin veya bir kazanın inkişafı için kâfi değildir. Bir bu yazımızla kısaca, yolun kıymetinden bahsederken, esas gayemiz olan Tarsus yolları hakkında düşündüklerimizi, sırası geldikçe açıklayacak ve bunların filiyata çevrilmesi ni temenni edeceğiz.

VEYİS EKENER

Pek yakında başlıyoruz

Bütün Macaristan, Avusturya ve Almanyada meşhur olmuş; ırkının esrar ve geleneklerinin yediemini hakiki bir çingenenin yardımıyla meydana getirilmiş çok orijinal ve meraklı bir kitabı, arkadaşlarımız Veyis Ekener Fransızca alından tercüme etmiş bulunmaktadırlar.

"Ellerin dili", başlığı ile yayınlayacağımız bu eser Fransız müelliflerinden Jules Rouff tarafından hazırlanmıştır.

Ellerin bütün hususiyetlerini resimlerle belirtecek olan bu eseri merakla bekleyiniz.

Bağ-ı İrem

Ne mihrinden safa kespit ne mahından saadet um
Sakin aldanma bu dehre iki yüzü münafıktır

Hayali

Güle güş ettiremez yok yere bülbül inler
Varaki mihrî vefayı kim okur, kim dinler.

Karamanlı M. Kâmi

Dil naktini dilberâne ögdül komuşuz
Dağı gamı cana bíteemmül komuşuz
Biz başka bir istilâh peyda ettik
Kan yutmanın adını tahammül komuşuz.

Haleti

Ağyar elemîn çekme gönül nafîle gâmdır
Hasmın sitemin unlamamak hasma sitemdir.

Nefî

Ebnayi dehr her hünere aferin verir
Ya Rab bu aferin ne tükenmez hazinedir.

Nâbi

Çeşmi insaf gibi akile mizan olmaz
Kişi noksanını bilmek gibi irfan olmaz

Talip

Hevesi cah ile cahil mütelaşi görünür

Naili

Tiz refdar olanın payine damen dolaşır
İrişir menzili maksuduna aheste gide

Hatemi

Not : Geçen sayımızda Şevki Beyin ölümünün yıldönümü
yanışıklıkla 56 olarak tertip edilmiştir. Doğrusu 59 dur. Düzeltir,
özür dileriz.

İlk Anketimiz

Bu güne kadar, çukurova istiklâl mücadelesi hakkında yaptığımız incelemeler; bizi, bilmediğimiz ve bu mücadele hakkında yazılmış eser ve broşürlerde rastlamadığımız bir çok hakikatlarla karşılaştırdı. Zaten elde mevcut eserler, itiraf etmek zorundayız ki, mücadelenin safahatı hakkında derli toplu bir malûmat vermekten uzaktırlar ve aynı zamanda çok eksiktirler.

Baştanbaşa kahramanlık menkıbeleri ile dolu olan Çukurova istiklâl mücadelelerini bu mücadeleye katılmış kahramanların dillerinden ve kalemlerinden öğrenmeyi ve bunları derleyip yayınlamayı milli bir vazife addediyoruz.

Bu millî vazife, bize, bir anket hazırlamak düşüncesini ilham etti. Bu inanla kahraman mücahitlerimiz için hazırladığımız saruları aşağıya koyuyor ve okuyucularımızdan tanidüklerini mücahitleri haberdar etmelerini rica ediyoruz.

Düşüncemiz şudur ve okuyucularımızla, mücahitlerimizle yapacakları her türlü teklif nazarı itibara alınacaktır.

1 - Mücahitlerimiz aşağıya koyduğumuz soruları kısa hal

MÜCAHİTLER KONUŞUYOR

tercümeleri ve ikişer adet fotoğrafları ile birlikte bize göndereceklerdir.

2 - Biz bu fotoğrafları klişe ederek, cevapları geliş sırasına göre, hâl tercümenleriyle birlikte neşredeceğiz.

3 - Neticede, bütün bunları birleştirerek kitap haline getirecek ve bundan temin edecek safî hasılatın tamamını, aziz şehitlerimiz için dikilmesini candan temenni ettiğimiz abideye sarf edilmek üzere alâkalı teşekküle yatacağız. Sorularımız:

1 - Çukurova mücadelesi sizce nasıl başladı?

2 - Bu mücadeleye ne zaman, nerede ve nasıl katıldınız?

3 - Mücadelede ne gibi vazifeler aldınız? Hangi muharebelerde bulundunuz?

4 - Bu mücadelede gerek kendi başınızdan ve gerekse mücadele arkadaşlarınızın başından geçen orijinal bulduğunuz bir menkıbeyi anlatınız?

5 - Bu günün gençliği ve memleket meselesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Not: Elinde evrak ve vesâiki bulunan mücahitler, bunların fotoğrafları ve suretleri

İbrahim Demirci adında bir vatandaş ramazan bayramı münasebetiyle Namrun'a gitmiş bulunan bir arkadaşımıza, aşağıda nakledeceğimiz hadiseyi anlatmış ve yayınlanmasını rica etmiştir.

Hadise şudur:

Namrun'un çayirekimliği semtinde oturan İbrahim Demirci, uzun zamandanberi hasta olan kızını muayene ettirerek, doktorun verdiği reçete gereğince lâzım olan ilaçları temin etmiş. Bu ilaçlar meyanında altı adette ampul bulunuyormuş. Tarife gereğince bu iğnelerin yapılabilmesi için 24. temmuz pazar günü, Namrun'un Kale köyünden "sıhhiye", Ali Sekitmeze müracaat ederek vaziyeti anlatmış. Ali Sekitmez gidimiyeceğini söylemiş. İbrahim Demirci, kızının çok hasta olduğunu, bu iğnelerin mutlaka yapılması icabattığını ne isterse vereceğini ayağına

kadar muntazaman hayvan getireceğini söylemiş, yalvarmış, yakarmış ve fakat bir türlü lâf anlatamamış. Bu surettele zavallı hastaya günlerce iğne yapılamamış. Bu baba soruyor:

- Ayağına kadar hayvan getirdiğim, kaç para istersen vereceğim dedeğim bu "Sıhhiye", Ortada mazur görülebilecek hiç bir sebep yokken ölümlü mücadele eden bir hastayı rahata kavuşturabilecek bir iğneyi yapıp yapamakta serbest midir? Bu hali kime şikâyet edeceğiz? Eğer bu, kanunî bir mecburiyet değilse, insani bir vazife de mi değildir?

BERDAN :

Yaptığımız incelemeye göre Ali Sekitmez evvela sıhhiye değildir. Ancak askerliğinde ordu sıhhiye teşkilatında çalışmıştır. Bu hale göre kanunen sıhhiyeli yapamaz. Eğer yapıyorsa, keyfiyetin Namrun nahiye müdürlüğü kamalya kaymakamlığa ve hühümet tabipliğine şikâyet edilmesi lâzımdır.

Diğer taraftan hakiki sıhhiyelerin bile bu gibi tedavî işleri yapmaları kanunen yasaktır. Bunlar, ancak doktorun nezareti altında işyapabilirler.

Sebze ve meyve komisyoncularının şikâyet

Şehirimizden günde 30 - 40 vagon mal sevkederek, kendileri için olduğu kadar bu yoldan geçinen diğer vatandaşlara. Devlet Demir yollarına ve dolayısıyla memleket iktisadiyatına önemli faydeler sağlayan sebze ve meyve komisyoncuları, sevk mahallerine geç ulaştığından ve yerlerine vaktinde teslim edilmediğinden hâkl olarak şikâyet etmekte-dirler.

Bu yüzden mihim zararlar gören komisyoncularımız, mallarının çürümelerine meydan verilmeden mahallerine yetiştirilmesini ve kabızmadı derhal teslimini istemektedirler.

Diğer taraftan, eylül ayından itibaren sebze ve meyve sevkıyatı için yüksek navlun tadbik edileceği sayıca bir takım endişeler doğurmuştur.

Hayat pahalılığının alıp yürüdüğü şu günlerde, böyle bir karara varılması veya varılmak ihtimali, hayat biraz daha pahalılaşmaktan başka bir şeye yaramıyacaktır. Navlun fiyatlarının arttırılması tabii olarak sevkıyatın azalmasına dolayısıyla sebze ve meyve fiyatlarının müstahsil bölgelerde çok ucuzlaşmasına mukabil müstahlik Bölgelerde artmasına sebep olacaktır.

Türkiyede hayat pahalılığının mihim sebeplerinden biride öteden beri bu muvazenenin temin edilememiş olduğudur.

Şu halde yeni kararlar'a bu gibi hallerin azaltılacak yerde çoğaltılmasına gitmek bilmeyiz ki ne dereceye kadar doğrudur. Ügillilerin dikkatini çekeriz.

Sahibi : Sami DURAL

Yazı işlerini fiilen idare eden :

Veyis EKENER

İdare yeri : Şadırvanlı han hususi

daire - TARSUS

Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU

Basımevi ADANA

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yıllığı : 5 Lira

Altı aylığı : 3 Lira

Sayısı : 10 Kuruş

Resmî ilanların satışı 20 kuruştur.

Hususi ilanlar pazarlığa tabidir.

Ekonomi ve Ticaret Bakanlığından

Un ve ekmek hakkında Ticaret ve Ekonomi Bakanlığınca alınan kararın esaslarını bildiriyoruz

1 - 15/6/949 tarihinde yürürlüğe konulan K/780 sayılı kararın Ekonomi ve Ticaret Bakanlığınca verdiği yetkiye dayanarak, Ekmek ile - ekmekten gayri unlu maddeler nevileri ile bunların bunların imalinde kullanılacak unun randıman ve paçalı konusunda uygulanacak esaslar aşağıdaki şekilde tesbit olunmuştur.

1 A) muamele vergisine tabi fabrikada ve değirmenlerde bilyumun hububattan (pirinç hariç) veya bunların her nisbetteki mahlutlarından 89/91 den daha düşük randımanlı un çekilmesi ve bunların satış ve ticareti kasti ile alımı yasaktır.

b) Ancak makarna imalinde 84/86 randımanlı ve çavdarsız un çekilebilir. Bu unların çekilme ve makarna imalinde kullanılması şekilleri Bakanlıkca düzenlenecektir.

c) 89/91 randımanlı un çekiminde kullanılacak paçalda buğdaya içindeki ile birlikte en çok %10 na kadar çavdar katılabilir ancak çavdar yetiştiremeyen yaya temin edemiyen yerlerde mahallin icap ve gereklilerine göre çavdar yerine diğer hububat da kullanılabilir.

2 - Ekmek pisküvi, Börek, çörek, simit, peksimet, pasta, baklava ve sandöviç gibi unlu maddelerin imalinde birinci maddenin c- fıkrasında vasıfları yazılı 89/91 den düşük randımanlı hububat unlarının (pirinç un hariç) kullanılması yasaktır.

3 - Elde mevcut 89/91 randımanlı unlardan 31/7/949 tarihine kadar pide imaline valiliklerce müsaade edilir.

4 - Bu esaslara göre çekilecek unlardan imal olunacak ekmeklerin daha pişkin çıkarılabilmesi için gram ve kuruş kesirleri ayarlamak sureti ile daha küçük hacimde imal olunması uygun görüldüğünden somun şeklindeki bir ekmeğin ağırlığı 450 ve francola şeklindeki bir ekmeğin ağırlığıda 600 gramı geçmemek üzere belediyelerce tesbit olunacaktır.

5 - k/780 sayılı kararın 12 ci maddesi hükümlerinin yerine getirilip getirilmediğini milli koruma kanununun 6 ve 65 ci maddelerine göre Ekonomi ve ticaret bakanlığı ve toprak mahsülleri ofisi müfettişleri ile bakanlıkca görevlendirilecek memurlar ve belediyelerce görevlendirilecek belediye memurları yetkili kılınmıştır.

6 - Bu tebliğ mahallerinde mülkiye amirlerince usulü dairesinde ilân olunur.

Berdan'ın bayram hediyeleri

(Baştarafı ikinci sahifede)

biz de yaşadık lāvhası, gelir vergisi, alışveriş sergisi.

— Memur ve müstahdemlere : Ya Sabır levhası, yayla havası, domates tavası.

— K. Ramazanoglu'na : Centilmenlik diploması.

— B. R. Tosyalı'ya : Adalet madalyası.

— Unutulan eş dost ve bilyum okuyucularımıza : Sıhhat, Saadet, Neş'e ve başarı temennisi.

Şehir telefonu saat 24 ten sonra çalışmıyor

Kadrosuzluk yüzünden Şehir Telefon santrali saat 24 ten sonra paydos etmek zorunda kalmaktadır.

Yani saat 24 ten sonra ne kadar acele, ne kadar mühim bir hadise olursa olsun, etfaiyeyi, emniyeti, hastahaneyi haberdar etmeye imkân yoktur.

Yaptığımız soruşturmaya nazaran, kadrova bir memur eklenmesi hususunda Ulaştırma Bakanlığı nezdinde gerekli teşebbüs yapılmış ve halli hususunda söz alınmıştır.

Yugoslav Makedonyasındaki Türkler, Türkiye'ye hicret etmek istiyorlar

Resmî Yugoslav TANYUG ajansı ve yetkili mahfilleri de itiraf ettiklerine göre, Makedonyada

ki Türk halkının büyük kısmı Yugoslavya'dan ayrılıp Türkiye'ye hicret etmek arzusunda. Yugoslav Komünist Partisinin bu temayüle karşı sert bir mücadeleye girişmiştir. Türklerin Yugoslav Komünist Partisine iltihakını ve hatta Komünist Kooperatiflere üye kaydolanmalarını için büyük bir propaganda seferi başlatmıştır. Türk cemaatlerinin ileri gelenleri Komünistliğe düşman nazarile bakmakta ve bütün çarelere başvurarak, Türkiye'ye gitmeleri için Türkler arasında faaliyette bulunmaktadırlar. Makedonya'da Komünistlerin nüfuzu altında bulunan "BAKUF, Müslüman Komünist cemiyeti Müslümanlara hitaben neşrettiği bir beyannameye şöyle demektedir: "Elinizden geldiği kadar Yugoslav Komünist Partisini desteklemelisiniz."

Tren bu!

Mersin (Hususi) — 28-Temmuz-1949 Perşembe günü Mersin İstasyonuna giren ilk trenin manzarası ciddiye görülmeğe değerdi.

Vaziyet olduğu gibi tasvir etmeme imkân yok. O anda elimde bir fotoğraf makinası olmasını çok isterdim. Ne yazık ki etrafta bir fotoğrafçı bile yoktu.

Hani şu karikatür, şaka gibi mecmualarda İstanbul tramvaylarındaki izdihamı tesbit eden karikatürler vardır. Onları gözünüzün önüne getirin. Fakat okadarcıkla iktifa etmeyin. Koridor, sabanlık ve basamak gibi yerlerde, iğne atılacak yer bırakmadıktan sonra, vagon araları ve vagon üstlerini de yolcularla doldurun. Belki o zaman trenin arzettiği manzara hakkında bir fikir edinmiş olursunuz.

Diyelim ki işletmeler besapsız bilet satmak usulüne artık müptelâ olmuşlardır. Bu derden kurtulmalarına bu gün için imkân da yoktur. Fakat şu vagon üstlerinde yahata rıza gösteren insanlardaki akla ne olmuştur acaba?...

Otomobil sanayii

Nev-Yorkta otomobil fabrikatörleri, bu sanainin kurulduğu tarihtenberi ilk defa olarak ecnebi piyasalara ihracatta Amerika'yı geçmişler ve Amerika ikinci plana düşmüştür.

Bu otomobil ihracında İngiltere birinci planda gelmektedir.

İngiltere geçen sene zarfında 334.820 otomobil imal etmiş ve bundan 226. 911 adedini ihraç etmiştir. Amerika ise 3.909.270 aded otomobil imal etmiş ve yalnız bu adetten 217.911 adedini ihraç etmeye muvaffak olmuştur.

Kanada'da Komünist faaliyeti

Komünistlerin kontrolü altında bulunan sendikalar tarafından son zamanlarda hazırlanmış zincirleme grevlerin hedef olarak Marşal planını tuttukları açıklanmış bulunmaktadır. Evvela Kanada gemi içileri arasında paklak veren ve sonra da Loudraya yayılan ve nihayet diğer avrupa limanlarını felce uğratmak teblihesini gösteren bu grevlerin doğrudan doğruya Marşal planına karşı açılmış bir taarruzun bir kısmını teşkil ettiği anlaşılmaktadır.

Dünya pamuk istihsalı

İlgili çevrelerde açıkladığına göre, dünyanın pamuk istihsalı harpten sonra gayet yavaş bir ölçüde artmaktadır. Bildirildiğine göre 1948 - 1949 senesi mahsulünden yalnız 29.400.000 balya pamuk çıkarılabilmektedir. Bunların her biri 240 kilo ağırlığındadır. Halbuki harpten evvel bir mahsul müddetine 31.576.000 balya pamuk istihsal edilmekteydi.

Para eden hastalık

Berdan'ın 4 sayılı nüshasının dördüncü sayfasında, çürütülmüş gübre satışına ait, belediye ilânını okuyucularımız hatırlasalar gerektir.

Gayet tabii bir ilânmış gibi gözükene; belediye tarafından da aynı şekilde görülmüş olmalı ki, "esmi bir tahriratla idarehanemize gönderilerek ilân edilmesi istenilen bu ilânın taşıdığı mana düşünülecek olur ve hele bu işle ilgili kanun maddesiyle karşılaştırılacak olursa, hiç te tabii olmayan, düpedüz kanunsus, feci bir işlemlerle karşı karşıya olduğumuz görülecektir.

Belediye temizlik (!) ekipleri tarafından, hiç şüphe edilemez ki en iptidai bir şekilde toplanan ve kaldırılan süprüntülerin, bir yerde yığınak yapılmasından ve bu yığınak müddetince, sanki hususi bir iş yapılmış gibi, çürütülmüş kelimesiyle etiketlenmesinden meydana gelen bu gübre (!) lerin nelerden terekkep ettiğini ve satış sonucunda nerelerde kullanıldığını ürperti duymadan düşünmek mümkün değildir.

Acıkça yazalım. Belediyenin gübre madalyasıyla taltif ve takdim ettiği bu süprüntüler içinde; gerek idsan ve gerekse hayvan hastalıklarına ait akla gelebilecek ne kadar mikrop varsa, fazlasıyla mevcuttur. Ve bu gübreler, çoğu zaman ve çoğumuz tarafından yıkanmaya (Hoş, yıkanma ne olacak sanki? Olsa, olsa santimetre küpünde koli miktarı 1000 olan şehir içme suyundan çeşni katılmış olur.) bile lüzum görülmeden yenilen sebze ve yeşilliklerin yetiştirilmesinde kullanılmaktadır.

Düşünün bir defa. Halkın sıhhat işlerini üzerine almış ve bunu korumakla görevlendirilmiş olan belediye ne yapmaktadır.

Evvelâ süpürgeleriyle bu hastalık ve pislik afetlerini ver yansın savurmakta; sonra süprüntü arabacalarının kürekleriyle yabalatmakta, kendi baş-

kanlık masalarını bile tozdan kurtaramadıkları halde, yol üzerinde toz toprak içinde bulunan esnafa tozdan ceza yazmakta; daha sonra da, bir müddet evvel, veremlinin ağzından, kanserlinin burnundan, bilmem neyin neresinden dökülene gübre sürü vererek, hem de parayla satmakta; bütün bu fecaat yetmiyormuş gibi, "Şecaat arzederken merdi kıpti sirkatin söyler," kabilinden ilân yapmaktadır.

Şimdi okuyucularım 1580 numaralı belediye kanununun sıhhat işlerine taallük eden 24 üncü maddesini beraberce okuyalım: (Umumi ve hususi yerlerin süprüntülerini muntazam ve fenni vasıtalarla toplamak, kaldırmak ve ifna etmek;) [Devamı ikinci sayıfede]

Malum sitemkâra

Bizdeki Cankurtaran

Biz Yazıcı biliriz. Geda diyor kendine,
"El açmak," töhmetinde, düşmüş agyar fendine;
Baş yazar bilmeliydi, kim kırtan, sırtaran;
Dost elinden bir şeker, bizdeki Cankurtaran.

§ § §

Hak yolunda abestir, "ihtida," çin "istida,"
Hidayet yoludur bu, kim isterse ihtida;
Ne varan bir, ne iki, Ay-yıldızlı semada,
"Dört," motorlu uçaktır, Bizdeki Cankurtaran.

§ § §

"Dört tas darı," beş kuruş, gıcıkıyor boğazı,
Asrı motor açarım, geçermi dar Boğazdan
Varsın eller değişsin, tavukla yağlı kazı
AŞK nâmeli göversin, Bizdeki Cankurtaran.

§ § §

Bir fikir denizinde, uzaktayız sahilden
Dem vurmamız kimsenin, ne canından, malinden
Ger muratsa kâm almak, "on paralık simitten,"
Sanki simit değilmi, bizdeki Cankurtaran?

§ § §

Cebdeyleyip yükselmek, her zaman şiarımız,
Düşmek toprak üstüne, olup bir damla mercan;
Nasib olsun bizlere, böyledir muradımız
Bir bahar yağmurudur, bizdeki Cankurtaran.

§ § §

Şeker Bayramında, ey, hediye fırlatan,
Sedyeli oto değil, kimdir ondan korkmayan?
Çekinme sen, kabul et, incinmeden, kırmadan,
Anladın yal ne imiş, bizdeki Cankurtaran

Veyis EKENER

Şefik Bicioğlu

Mesai arkadaşları ve halka veda etti

Tekaüde sevkedilen İçel valisi Şefik Bicioğlu 5-7-1949 cuma günü Tarsus'a gelmişler ve Halkevinde tertiplenen bir-veda toplantısında mesai arkadaşlarına ve halka veda etmişlerdir.

Aynı gün akşamı, Belediye tarafından, Belediye park gazinosunda şerefine bir ziyafet verilmiştir.

Yenicede tren kazası

5-8-1949 Günü Mersin - Adana istikametinde seyreden ilk tiren, Yenice istasyonuna girerken, Yenice Köyünden Mehmet kızı Emine Özen'e çarpmıştır.

Emine Özen Adana memleket hastahanesine kaldırılmıştır.

Kızılay depremde zarar görenlere 50 bin lira gönderdi

İzmir 4 a.a. — Kızılay genel Merkezi Karaburun ve Çeşme bölgeleri deprem felâketzedelerine yardım olmak üzere İzmir vilâyeti emrine 50 bin lira göndermiştir.

DUMANCI BAŞI

Tarıyan bu levendi, bilin kim bu pehlivan,
Tek elin tek müdürü, idman yurtlu nevcivan;
İkiz doğmuş anadan, adı alp-lerden mülhem,
Reculiyette yekta, sözde ef'ali müphem.

Para eden hastalık

(Başarılı birinci sahifede)

Rica ederim dikkat edin : (muntazam ve fenni vasıtalar), (ifna etmek)!.. Acaba şu sü-pürge ve kürekler, şu savurma ve yabalama yoluyla yapılan temizlik usulü hangi devre ve zamana ait, muntazam ve fenni temizlik vasıta ve usulleridir? İfna etmek, ne demektir? Belediye bu sbrüntüleri kanunen "ifna etmek", yani yok etmek zorundayken, nasıl satmaktadır? Bu cüret nereden geliyor? Dünyanın hiç bir yerinde, hareketleriyle vazifelerini inkâr eden böyle bir teşkilât yoktur. Ve yine dünyanın hiç bir yerinde bu lâkaydı ve körlüğü affedebilecek, ne bir cemiyet ne de bir kanun tasavvur edilemez.

Yeter artık efendiler. Elle tutulur, gözle görülür, bulantı duymadan bakılabilir hiç bir iş yaptığınız yok, Kanunu bilmiyorsunuz. Vazifenizi bilmiyorsunuz. En basit temizliğin bile ne olduğunu bilmiyor ve beceremiyorsunuz. Bir kör döğüşü içinde milletin hayatıyla oynuyorsunuz.

Bırakın artık. Çekin şu işten elinizi. Birazda bilenler yapsın bu işi.

Berdan

Buğday'dan nişasta imalı, alım ve satım yasak edildi

Belediye Şehrimizde hulu-nan şekerci ve baklavacılar tebligat yaparak bu günden itibaren buğdaydan imal edilmiş olan nişasta alım satımın yasak edildiğini ve imalâtlarında kullanılmayacaklarını bildirmiş ve mısır nişastası kullanabileceklerini beyan etmiştir.

Bunun üzerine nişasta imalâthanesi sahipleri, Belediyeye başvurmuşlar ve şu cevabı almışlardır:

— Buğdaydan nişasta imalı yasaktır. Ancak mısır veya başka maddelerden nişasta imal edebilirsiniz elde mevcut nişastaların ne olacağı sualinede:

— Vilâyetten aldığımız emre göre satamazsınız. Dilekçe ile kaymakamlığa müracaat ediniz, denilmiştir.

BERDAN

Buğdaydan nişasta imalı Türkiye'de ilk defa yasak edilmektedir.

İnönü'nün gezileri

Cumhurbaşkanı İ. İnönü'nün Egede yapmakta olduğu seyahat ve Cumhurbaşkanının kendisine seyahatte refaket için davet ettiği İzmir D. P. İl başkanının bu daveti kabul etmemesi muvafık ve muhalif gazeteler arasında iç siyaset! dedikodusu mevzu olmuştur. Dedikodunun C. Başkanının seyahatı müddetince devam edeceği anlaşılıyor.

Pek yakında başlıyoruz

Bütün Macaristan, Avusturya ve Almanyada meşhur olmuş; ırkının esrar ve geleneklerinin yediemini hakiki bir çingenenin yardımcıyle meydana getirilmiş çok orijinal ve meraklı bir kitabı, arkadaşımız Veyis Ekener Fransızca aslından tercüme etmiş bulunmaktadır.

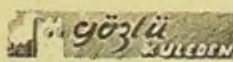
"Ellerin dili", başlığı ile yayınlayacağımız bu eser Fransız müelliflerinden Jules Rouff tarafından hazırlanmıştır.

Ellerin bütün hususiyetlerini resimlerle belirtecek olan bu eseri merakla bekleyiniz.

Bakin ellerin dili ne diyor:

Tenbel ve şehvet düşgünü olanın eli kısa ve yağlı; kendini beğenmişin eli uzun ve beyaz; hasisin eli kısa ve ince; iyi sıhhali ve sağlam bünyeli bir adamın eli topbul, güçlü iyi raptolunmuş olup basta mezcik, erken ölüm tehdidi altında bulunan bir kimsenin eli ise çukur, zayıf ve fena raptolunmuştur.

Bir sanatkârda bir tüccarın eli bulunmaz; hasis, cömerdin malik olduğu ele sahip değildir. Mağrur ve hasis bir adamın eline mütevezi ve sâde bir adamın eli birbirinden farklıdır.

Allah akıllar versin

Belediye iş yaptı. Memleketin en mükemmel parke caddesini (İ. İnönü caddesi) söktürdü, Bayındırlık Bakanlığı da asfalt yaptı!

Belediye yaptırmıştı. Belediye söktürdü. Bayındırlık Bakanlığı da yaptırdı. Netice; yaptı, söktü yaptırdı...

Bu parke caddenin yapımı için ne sarfedilmiştir? Sökümü için ne sarfedildi? Kaç paraya

Maliye Bakanının beyanatı

İstanbulda tertip edilen bir basım toplantısında Maliye Bakanı İ. Rüşdü Akrol, gazetecilere verdiği beyanatta, piyasada para darlığı bulunduğunu bahsetmiş ve hariçten ithal edilecek buğdaylar hakkında şunları söylemiştir.

Bu sene buğday mahsulünün hava şartlarından dolayı az olması bizi hariçten buğday teminine mecbur etmiştir. Buğday memleketin hayatı ehemmiyetinde bir mevzuudur. Buğday temini için Kanada, Suriye ve Irak ile görüşmeler yapılmaktadır. Bu maksatlarla diğer sahalara ayrılan dolar sarfiyatımızı mümkün olduğu kadar kısacağız, tasarruflarımızla buğday ithal edeceğiz. İca-bederse buğday temini için altın stoklarımızı da kullanacağız.

Kanada Buğdayı

Kanada'dan satın alınan ilk 30 bin tonluk buğday partisinin ikinci 10 bin tonu da bu gün İzmir'e gelmiş olacaktır.

Mücahitler Konuşuyor

Bu başlıkla hazırladığımız ve geçen sayımızda neşrettiğimiz ilk anketimize kıymetli mücahitlerimiz cevap vermeğe başlamışlardır. Gelen cevaplar onu bulduğunda yayınlamaya başlayacağız. Hassaten fotoğraf klişelerini İstanbulda yaptırdığımız için, ankete iştirak edecek olan mücahitlerimizin acele etmelerini ve eğer cevapları hazırlamakta gecikeceklerse fotoğraflarını önceden göndermelerini rica ediyoruz.

KARAGEÇİT

Yangına atla gidenler

Okuyucularımız, geçen haftada İstanbulda yapılan at koşularında ikili bahis yüzünden çıkan ve hipodrom tesislerinin ateşe verilmesiyle sona eren zorlu kavgayı gazetelerde tafsilâtiyle okumuş bulunuyorlar. Hadiseye dair baş yazılar ayrı ayrı İstanbul gazetelerinin mütalaalarına bakılırsa, ötedenberi koşu oyunlarında yapılagelen hiylelere "Yeter artık", diyen halk, hakkını (!) çiğnetmet istemiyerek yapacak başka bir şey bulunmamış ve ortallığı ateşe vermiştir.

Muazzam kumar sahnelerine vesile olan İstanbul ve Ankaradaki at yarışları ve onun neticeleriyle herhangi bir kumarhanede zühur eden kavgaya, yaralama, katil hadiseleri arasında hiç bir fark yoktur. Birinde mahdut şahısların iştirakiyle masa kurulurken, diğerinde binlerce kişinin iştirakini temin için bir meydan kumarı tertip etmek icap etmiştir.

Kumarcı ağzıyla, birinde bir kaç yüz veya bir kaç bin lira parçalanırken diğerinde elli bin, yüz bin lira parçalanmaktadır.

Kumarda daima iki taraf vardır. Biri kumarı tertip eden taraf, diğeri de oynayanlardır. Kumar, haddizatında, ahlâki bir zaaf olduğuna göre her iki taraf bu cihette müsavidirler. Ancak tertipciler, çekirdekten yetişme oldukları için daha kurnaz olurlar. Tâli veya şans denilen mevhum bir varlığa inanarak, kumardan (ekmek bekleyen, zararı çıkarmak isteyen) safdiller ise bu sahnenin en çok acınacak tiplerini teşkil ederler.

Kumara daha doğrusu vehme para sarfedenlerin hak beklemeğe ne hakları vardır. Hak, aslında namuslu bir kazancı mahsulü olupta kaspedildiği zaman ıldia edilebilir.

Veli efendi çayırındaki kumar meydanında vukubulan hadisenin mahiyetini, halkın tahammülünün kırtlagına geldiğini ölçü olarak ele alan İstanbul gazetelerinin gösterdikleri sebeplerde değil, sukût eden ahlâkta aramızın lâzımgelir.

Bu rezalet bize bir ibret dersi olursa, faydalı olmuştur da diyebiliriz.

Değirmen

Allah akıllar versin!..

NİRENGİ

Bağ-ı İrem

Dün 7. Ağustos. 949 meşhur Hint şairi Rabindranat Tagor'un, ölümünün sekizinci yıl dönümü idi.

Tagor 1861 de Kalküta'da asil bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiş, 1877 de İngiltereye giderek, İngiliz dili ve İngiliz edebiyatını öğrenmiş, nev'i şahsına münhasır şiirleriyle dünya çapında bir şöhrat temin etmiş; 1913 yılı Nobel edebiyat mükâfatını kazanmış millivetçi ve vatansever bir şairdir. Aynı zamanda kuvvetli bir bestekâr ve orijinal bir reesam olan Tagor'un eserleri hemen hemen bütün dillere çevrilmiştir.

Bu münasebetle şairin, dilimize Bülent Ecevit, tarafından çevrilmiş olan "Avare Kuşlar", isimli eserinden bazı parçalar takdim ediyoruz.

(Işığını arkasında taşıyanlar, önlerine gölgelerini düğürürler.)

("Ay, ne için bekliyorsun?")

("Kendisine yerimi bırakacağım güneşi selâmlamak için.")

(Kurumuş ırmak yatağı mazisine bir şükran duyamaz.)

(Yıldızlar ateş böcekleri biçiminde görünmekten çekinmezler.)

(Hayat bize verilir, biz onu vererek kazanırız.)

(Serçe tavus kuşunun kuyruğundaki yükü görenek onun beline üzülür.)

Aleve aydınlığı için teşekkür et, fakat tükenmeyen bir sabırla gölgede durarak lambayı tutanı unutma.

(Dünyayı yanlış okuruz da, bizi aldatıyor deriz.)

(Her çocuk, Allahın daha insanlardan umut kesmediği haberini getirir.)

(İnsan kendi içindeki sessiz gürültüyü bastırmak için kalabalığa karışır.)

(Gece güneşe dedi ki: "Sen aşk mektubunu bana ay'la gönderirsin, "Ve ben göz yaşından cevaplarımı otlar üstüne bırakırım.")

(Çakıl taşlarını kemâle erdiren çekiç darbeleri değil, suyun rakıdır.)

(Toprak altındaki kökler, dalları, bol yemimli yapmalarına karşılık hiç bir mükâfat beklemezler.)

(Ok fırlamadan önce yay ona fısıldar: "Senin götürdüğün hürriyet benim hürriyetimdir.")

(Senden başka her şeyi olanlar, Tanrım, senden başka hiç bir şeyi olmayanlara gülerler.)

(Kılıcın yüzü, keskin değil diye, sapını hor görmesin.)

1

Donuktaş

Halk arasında "Dönüktaş" diye söylenen "Donuktaş", Tarsusun en eski abidelerinden biridir. Heyeti umumiyesi itibarıyla, bu gün arzettiği manzaraya bakarak, buranın bir "dönük" değil "donuk" taş olduğuna hükmetmek yerinde olur.

Donuktaş hakkında türlü rivayetler vardır. Ve maalesef bu güne kadar, onu örten esrar perdesini birazlık olsun aralamak mümkün olmamıştır.

1835 te, Fransız seyyahlarından Langluya Tarsusa gelmiş, donuktaş üzerinde bazı incelemeler yapmış ve hatıratında donuktaş üzerinde incelemeler yapan diğer arkeoloğ ve seyyahların beyanatlarını tesbit ve nakletmiştir.

Langluya, hatıratında şöyle yazmaktadır:

((Plaj, san'atından Tarsusta yalnız donuktaş denilen, Sardanaş'ın mezarı kalmıştır

TARİHİ TARSUS ABİDELERİ

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

ki, bu gün bütün Küçük Asya'nın ne eski abidesidir. Uzunluğu 87, genişliği 42 metre ve yüksekliği 760 santimetre olup üç parçadan ibaret olan harici duvarlarının uzunluğu 115 metredir.

1836 da Fransız konsolosu jil, o zaman Suriye ve Adana valisi bulunan Kavalalı Mehmet Ali Paşanın oğlu İbrahim Paşaya müracaatla, donuktaşta bir hafriyat yapmak istediğini beyce etmiş ve paşanın verdiği adamlarla, donuktaşın ortasında bulunan mik'apta bu gün görülen mağarayı açarak barutla atmak istemişede muvaffak olamamıştır. Bunun üzerine hafriyata başka şekilde devam etmiş ve beyaz mermerden mamul bir parmak bularak "ihtimaliki donuktaşta bir mermer heykel bulunuyordu." diye yazmıştır. 1839 tarihine

Tarih Oyunu

YENİ BİLMECEMİZ :

25. Temmuz. 949 tarih ve 4 sayılı nüshamızda Tarih Oyunu başlığı ile tertip ettiğimiz bilmeceye iştirak eden 23 okuyucumuz arasından ancak 4 kişi doğru halletmiştir.

Bu bilmeceye buldurmak istediğimiz isim, meşhur Türkçülerimizden Ziya Gökalp'tır.

Yalnız bilmecein tertibinde 20 nci soru "Mezarı Sultan Mahmut türbesinde midir?, şeklinde dizilecek yerde, bir tertip hatası yüzünden "Mezarı Sultan Mehmet türbesinde midir?" şeklinde dizilmiştir. Okuyucularımızın bu noktayı düzeltmelerini rica eder, özür dileriz.

Bilmeceyi doğru halleden okuyucularımızdan :

1 — Ahmet Önal - İstanbul : Berdan'ın bir yıllık abonesi,

2 — A. Toker - Tarsus : A. J. Cronin'in "Mazi" unutmak lâzım, isimli eseri.

3 — Tarık Erşen - Adana : Mark Teven'in "Uykusuz gece," isimli eseri.

4 — Ali Tezeren - Tarsus : Berdan'ın altı aylık abonesi hedyelerini kazanmıştır.

Abone kazanan okuyucularımızın, abone kayıt muameleleri yapılmıştır. Kitap kazanan okuyucularımızdan Tarık Erşen'in kitabı adresine postalanmış, A. Toker'in kitabı, emirlerine amade olarak yazınhanemizde alikonulmuştur.

Bu sayımızdan itibaren okuyucularımıza dört muhtelif bilmece den müteşekkül bir seri bilmece takdim ediyoruz. Okuyucularımız, bilmece dördünü de hallettikten sonra, temiz bir kâğıda okunaklı bir suretle yazarak, adresleriyle birlikte en geç 1. Eylül. 949 akşamına kadar idarehanemize göndermiş olacaktırlar.

Dört bilmeceyi de doğru halledenlerden 20 okuyucumuza, yine kur'a sırasıyla muhtelif kıymette hediyeler vereceğiz.

BİLMECEMİZ NO: 1

Osmanlı saraylarının dayalı döşeli salonlarından birindeyiz. Padişah karşısında divan duran üç vezirane:

- Çoktanberi düşünür, içinden birini sadrazam yapmak isterim. Fakat bu hususta henüz bir karara varamadım. Bunun üzerinde aranızda bir deneme yapmağa karar verdim. Görüyorsunuz ki şu divan üzerinde üçü siyah, ikisi beyaz olmak üzere beş tane kavuk var. Gözlerinizi bağladıktan sonra, bu kavuklardan üçünü başınıza giydirecek, geriye kalan ikisini saklıyacak ve bilahare gözlerinizi açacağım. Konuşmak ve işaretlemek gibi şeyler kat'iyyen yasaktır. Devamı Dördüncüde

letmekle iktifa etmiştir.

Yine 1836 da Fransız konsolosu Jim, Şarl Teksiye'yi donuktaşta götürmüş, Teksiye; "Burası belki de Kilikya'da pek çok bulunan kâhinlerden birinin mezarıdır, demiş ve yazdığı Küçük Asya adlı eserinin üçüncü cildinde, Donuktaşın Asuri eseri olmadığını Kaydetmiştir.

İngiliz hükümeti tarafından Dicle ve Fırat havasında inceleme yapmağa memur edilen general Cesney, aynı yıl içinde Tarsusa da gelerek donuktaş ziyareti etmiş, Fransız konsolosuna yazdığı mektupta: "sağlamlığı ve taksimatı itibarıyla donuktaş gördüğüm eserlerin en fevkaladesidir." demiştir. Aynı zat "Frat vadisinde tahariyat," isimli eserinde ise "Donuktaş ihtimal ki jübiter mabedidir," mütalaasında bulunmuştur. Fakat donuktaşta Suriye san'ati pek zahir olmakla, generalin her iki iddiasında yanlışlıklar.

(Devamı var)

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yıllığı : 5 Lira
Altı aylığı : 3 Lira
Sayısı : 10 Kuruş
Resmî ilânların satışı 20 kuruştur.
Hususi ilânlar pazarlığa tabidir.

Sahibi : Sami DURAL
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Veyis EKENER
İdare yeri : Şadırvanlı han hususi
daire - TARSUS
Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU
Basımevi ADANA

Tarih Oyunu

Baştarafı üçüncü sahifede
Hanginiz başındaki kavuğun
rengini bilirse, o sadrazam ola-
caktır, diyerek, vezirlerin göz-
lerini bağlar. Kavuklardan si-
yah renkte olan üçünü başları-
na giydirir. Diğer iki beyaz
kavuğu sakladıktan sonra göz-
lerini açar.

Gözü açılan her vezir, ta-
bii olarak karşısında oturan
diğer iki vezirin başında siyah
kavuk görmekte ve "acaba,
benim başındaki kavuk siyah
mı, yoksa beyaz mı?" diye
düşünmektedir.

Okuyucu, kendini bu ve-
zirlerden biri yerine koyarak
düşünecek ve başındaki kavu-
ğun siyah renkli kavuk oldu-
ğunu, mantıklı bir silsileyle is-
bat edecektir.

Orta okul sınavları

1948 - 1949 Eylül bütünlüme
sınavlarına 22. Ağustos, 1949;
Devlet orta okul bitirme
sınavlarına 3. Eylül, 1949 tari-
hinde başlanacağı; Parasız yat-
lı sınavların ise 7 - 8. Ekim,
1949 tarihinde Türkçe - mata-
matik derslerinden yapılacağı;
orta okul müdürlüğünden bil-
dirilmektedir.

Bütünlüklerini verebilen
öğrenciler, parasız - yatılı sı-
navlara girebileceklerdir. İlgil-
ilerin dikkatini çekeriz.

BERDAN'a ŞÜKRAN

— Kimine nazar boncuğu,
— Kimine frak,
— Kel başa şimşir tarak,
— Benim ki dostlardan
ırak. C. Yazıcı

SEHİRDEN NOTLAR :

Rumuzlar ve hususiyetleri

4 sayılı nüshamızda başla-
dığımız, rumuzlar ve hususi-
yetleri başlıklı serimizin ikinci
paragrafını takdim ediyoruz. :

M.T. — Gülüm.
Y.T. — Sevgilim.
R.K. — Annem.
C.E. — Fink.
E.O. — Hevalandır.
A.G. — Dururken.
T.B. — Essahlı.
A.E. — Kubbuş, Nifir, On-
boooş..

Düzeltilme

Gazetemizin ikinci sayfası-
nın üçüncü sütununda Maliye
Bakanının beyanatında "para
darlığı bulunduğu", ibaresi "pa-
ra darlığı bulunmadığı", ola-
caktır. Düzeltiriz.

Saklanacak fikirler

Fransızca "Selection" dan alın-
mıştır.

Teşebbüsünü faydasız ve ta-
sarru'un gayesiz olacağı, içinde
çok memur ve politikacıya yer
veren bir cemiyet kurmaktan
sakınalım.

Winston Churchill

Bir banka, paraya ihtiyacı-
nız olmadığını isbat ettiğiniz

takdirde, size daima ikrazatla
bulunacak bir müessesedir.

J. L.

Tarihte, en fena olan taraf
onun her tekerrürünün bize bir
az daha pahalıya mal olma-
dır.

Pillar

Dikkat Dikkat

Röntgen muayeneleri için uzak yerlere gitmeğe lüzum kalmadı

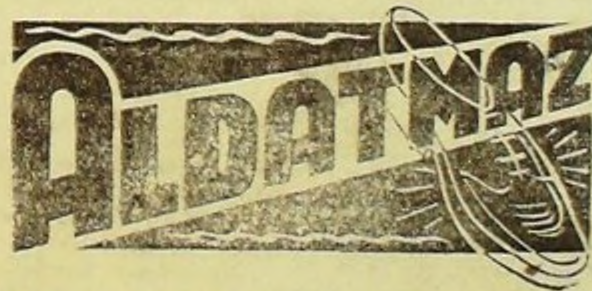
Birinci sınıf dahiliye mütehassısı Dr.
Lütfi Kolukırcıkil, yeni getirdiği son sis-
tem RONTGEN cihazı ile muayenelerine
başlamıştır.

Günün her saatinde hasta kabul edilir.

Adres: Kızılmurat mahallesi, Hasan Karamahmet apartmanı

BİR DEFA TEGRÜBE KAFİDİR

Daima en iyi kalite malzeme kullanarak; her
cins deriden, en son modellere göre ŞİK, ZARIF
ve SAĞLAM kunduralar imal eden

KUNDURA EVİ

en müşkülpeşent müsterilerini dahi memnun
etmektedir.

Her numara hazır kunduralarımız,
sipariş üzerine yapılan kunduralarımız
gibi aynı dikkat ve itina ile yapılmış olup,
sayın müşterilerimizin emirlerine ama-
dedir.

Her türlü sipariş kabul edilir

ADRES : İSMAIL ÖZEROL — Atatürk Caddesi No: 10

Tanınmış İsveç malı OPTİMUS marka lüks ve GAZ ocaklarımız gelmiştir

Az gazla çok iş yapmak ve kullanışlı
bir gaz ocağı veya lükse sahip olmak
isterseniz, bir defada aşağıdaki adrese
uğramayı ihmal etmeyiniz.

OPTİMUS marka gaz ocakları ve
lüksleri şık ve zarif oldukları kadar
dayanıklılırlar.

Adres : Mahir Sucularlı

Küçükminare Çarşısı No: 14

TARSUS

Biz de muhalifiz

Evet biz de muhalifiz; mütegalibe zihniyete, lâfta kalan hamiyete, işrete, sefalete, şursuz muhalefete!

Niçin muhalif olmayalım? Tedbirsiz cesarete, sahte keramete, hiyanete, cinayete, dayanaksız kehanete!

Elbette muhalifiz; ölçsüz hürriyete, sebepsiz şikâyete, cehalete, felâkete, yalancı saadete! Kim muhalif değilse parmak kaldırsın yetkisiz mes' uliyetel.

Saymakla bitmez, tükenmez. Daha nelere muhalif değiliz ki? Anlatmağa bir ömür yetmez. Asılsız samimiyeti meşru olmayan serveti, lüzumsuz külfeti hoş gören nerde? Uydurma dirayete, yersiz nezakete, sahte davete selâm veren kim? Daha yazalım mı, bilmem! İşte medeniyet, işte hürriyet ve nihayet işte beşeriyet. Elinde geliyorsa iltifat etl..

Susmak için sebep yok. Biz verimsiz mevkie de muhalifiz, kadersiz metemede.. İnanmıyoruz artık; muhabbete, hümetel elbette içerliyeceğiz sefahele, rezalet!..

Hem bu öyle bir mualefet ki; hasise, deşasa; yalana, riyaya; iyiyi yerenlere, çirkini övenlere, almadan verenlere, vermeden alanlara; lânet eden bir muhalefet. Ahlakı edepsizlikte, adaleti haksızlıkta arayanlara; hakikati yalandan soranlara; koltuğa, ünüformuya güvenip caka satanlara; pişmiş aşı su katatlara; yalancı çatanlara; harama el mahreme dil uzatanlara müsamaha etmeyen bir muhalefet.

Hem sorarız size? Siz de muhalif değilsiniz? Günü "günlük, için dolduran işçiye; ayı "aylık, için öldüren memura? Rüşvetle alınan, rüşvetle verilen haklara ve rüşvete selâm verenlere?

Hiç şüphe edilmesin ki; biz de muhalifiz, ağza gem, ayağa parağa vuran, yaraya merhem derde deva olmayan kanunlara. Yarattıkları cehennemleri cen-

Günün Parti temasları

Bir ibret levhası olarak hazırladığımız şu seriyi okuyularımıza arz ederken duyduğumuz üzüntüyü belirtmek ve milletini seven insanlar sıfatıyla bu efendilere inanmadığımızı söylemek, tuttukları yolun yanlış olduğunu hatırlatmak istiyoruz.

Her üç parti ileri gelenlerinin beyanat (!) ve konuşmalarından (!) aldığımız bu ebedi (!) şaheserlerin kimlere ait olduğunu not etmeyi lüzumsuz buluyoruz.

(Şimdi ahyoruz ki; karşıımızdaki samimiyetsiz partinin kaybettiği dürüslük ve ahlaktır. Makul bir seçim tasarısından evvel dürüst ve sağlam ahlaki elde etmeleri lâzımdır.)

(Mücadelemizin birinci ve büyük hedefi şudur: İnönüyü ve onunla beraber partisini iktidardan tasfiye etmek. 1950 seçimleri dürüst bir tarzda cerayan ederse İnönü'nün iş başından uzaklaşacağı muhakkaktır. Belki kendisini millet

vekili olarak bile görmek mümkün olmayacaktır. İnönü siyasi hayattan tasfiye edilmedikçe, memleket onun emir zabitlerinden müteşekkil hükümetler tarafından idare edilmekten kurtulamıyacaktır.)

(Bu gün memleketimizde bir huzur ve sükün mevcut ise bunu ancak halkımızın yaygaracıların sözlerine kulak vermiyerek kendi akliselimini kullanmasına borçluyuz.)

(Böyle amansız hiç bir hudut tanımayan ve nereye vardırılmak istendiği henüz bilinmeyen hucum ve tezvirler devam ederken, iki parti arasında tabii münasebetler cari imiş gibi hareket olunması karşısında hayrete düşmemek mümkün değildir.)

(İşin en hazin tarafı, hırs ve gafletle gözleri kararmış olan iktidarın önündeki korunç uçurumu görmemesi ve bu tehlikeli yolu "ne pahasına olursa olsun memleket mukad-

[Devamı dördüncü sayıfede]

Cumhurbaşkanının seyahati

Cumhurbaşkanı İnönü; İzmir civarında vukubulan zelzele habasını görmek üzere Ege bölgesine yaptığı seyahati uzatmış ve bu muntıkada köy köy ve kasaba kasaba dolaşarak halkla temas etmiş ve görüşmeler yapmıştır. Devletbaşkanı Ege bölgesinde Kemal paşa, menemen, Foça kırkağaç, Manisa, Soma, Akhisar, Berga me, Dikli havalisini gezmiştir. İzmirde yaptığı bir gezinti esnasında bir kahvede vakî soruya cevaben İnönü; yabancı memleketlerde parası ve arazisi olmadığını bildirmiştir. Bu gezi dolayısıyla muhtelif köy ve kasabalarda yapmış olduğu görüşmelerde Cumhurbaşkanı; parti mücadelelerinin vatandaşlar arasında düşmanlık derecesine getirilmemesi tavsiyesinde bulunmuştur. İnönü'nün daha bir müddet Ege bölgesinde kalarak temas ve görüşmelerine devam edeceği sanılmaktadır.

KETEN TOHUMU KRALIMIZ

Bezîr âleminde hocam ülkesiz bir kraldır. Sırrını kendi bilir bir ekerse bin kazanır. Söz açıldıkça bezirden dillenir, sevdalanır. Hemen ekler arkasından "Beyimi hevalandır.."

D. P. nin İzmir mitingi

Ege bölgesinde seyahat eden Cumhurbaşkanını karşılamaya ve yapacağı gezilerde refakatinde bulunmaya davet edilen Demokrat Parti İzmir ilbaşkanı bu davete icabet etmemiştir. Diğer taraftan, İnönü'nün bu bölgede yapmış olduğu görüşmeleri, Cumhurbaşkanının tarafsız durumuna aykırı bulan Parti elemanları, beyanname neğri suretile Cumhurbaşkanı karşılama masasını halka tavsiye etmişler ve 9 - ağustos salı günü İzmirde bir protesto mitingi tertiplemişlerdir. Bu mitingde söz alan Celâl Bayar, "Husumet andı, nın husumetle alakası olmadığını söylemiştir D.P. genel idare kurulunun, Çeşmede yapmakta olduğu toplantılarda yeni ve parti için hayati ehemmiyeti haiz kararlar alacağı haber verilmektedir.

Ellerin dili

Hazırlayan: Jules Rouff
Çeviren: Veyis Ekener

Ön söz

Ne şimdiye kadar neşredilmiş olan halk derlemelerine, ne de, her şeyden önce müelliflerine reklam olmak için tahsis olunan manüellere benzemeyen bu kitap; ırkının esrar ve geleneklerinin yedimini, hakiki bir çingenenin yardımı ile hazırlanmış samimi ve hüsnü itikat taşıyan lir eserdir.

Bütün Macaristan, Avusturya ve Almanya'da meşhur olan bu çingene; Avusturya - Macaristan İmparatorinesine takdim edildiği zaman henüz 18 yaşında bir delikanlı idi. İlk önce İmparatorun feci ölümünü sonra da oğlunun intihar edeceğini ve hükümdar sülalesinin hazin atisini haber vermişti.

Almanya İmparatoru, saltanatının başlangıcında, elinin tetkikini bu çingeneden talep etmiş, o da, İmparatorun geçirmekte olduğu heyecanlı hayatı, Alman İmparatorluğu deniz kuvvetlerinin muazzam inkişafını ve İmparatorun ömrünün ikinci yarısında husule gelecek olağanüstü hadiseleri en ince teferruatına varıncaya kadar izah etmiş ve dediklerini teker teker çıkarmıştır.

İşte elimizdeki bu kitap, bu çingenenin yardımıyla hazırlanmıştır.

Ellerin dili adını verdiğimiz bu kitap beş kısımdan müteşekkildir:

Birinci kısım; el ilminin izahına tahsis edilmiş olup, açık, berrak ve seri bir şekilde hazırlanmıştır.

İkinci kısım elin coğrafisini belirtmektedir.

Üçüncü kısımda el ve parmak şekilleriyle delâlet ettikleri manalar mütalaa edilmiştir.

Dördüncü kısımda; ellerdeki çizgiler, taşıdıkları manalar, şans ve evlenme çizgileri ve hususiyetleri izah edilmiştir.

Beşinci kısımda ise muhtelif meslek ve meşrepte olan insanların elleri arasındaki farklar; mes'ut bedbaht eller; gair san'atkar ve iş adamlarının elleri; basis, cömert, katil ve sair ellerinin bütün hususiyetleri en ince teferruatına varıncaya kadar tesbit edilmiştir.

Kitabın sonunda; ellerin yapılışı, bağlantı, duruş vaziyetleri; tepo, çayır, düğüm, turnak parmak ve boğumların taşıdığı bütün sırlar bir lügatçede derlenmiştir.

(Devamı gelecek sayıda)

ÂBNAME

— 1 —

- İhtisap ağamıza armağan -

Evcî âlâyâ erişmiş şahikalar kaynağı,
Nimetü lutfu huda ta ezelden insana su.
Abî hayattır, dişlerini dondurur bir bardağı,
Gümbürdeyib rızan olur, Toros'tan Berdan'a su...

§ § §

Aşkî yusuftur ağlatan hayli zamandır yakub'u,
Bir kuyu sözü var amma dillerde efsâne su..
Kurtaran Musa'yı asâ derler lâkin doğrusu,
Bir denizken bağrın açmış yol vermiş kervâne su..

§ § §

İlk bakışta inci gibi süzülen bir katedir,
Damla damla ırmaklaşıp dökülür umman'e su..
Bir çorakken toprağı Nil olup taşar, gölleşir.
Bat bereket ihsan eder Mısır'la Sudan'a su..

§ § §

Seyhun ile Ceyhun bızce mukaddes iki atdır.
Tanrı vermiş yeni yurtta Ceyhan'la Seyhan'e su..
Berdan adı soğuktanmış, bu iddia galattır.
Yakışan adı, güzellik verense Berdan'e su..

§ § §

Erenler aşkına Mey dolu bir câm sun içelim.
Sâki doldur bir dahi okçuoğlu İrfan'e su..
Koca Fakı Tefvik derki su bahisinden geçelim.
Mide hastasıym amma getirmez derman'e su..

§ § §

"Aç hesmeyle iç suyu.. Reis beye et dua,
Çünkü Tarsus suyudur şu eihanda bir tane su..
Gerçi rapor vermiş amma sağhıkçı Nejat Rossa,
Lâşek yanılmıştır, Çünkü sıhatten nişane su..

§ § §

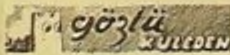
Menteşoğlu bu hallere fikir fikir gülüyor.
Çünkü onca en büyük delil luffu yezdane su..
Encümende üye imiş izzeti şeydaye sor.
Neler anlatır bilseniz siz ehli iz'ane su..

§ § §

Cehti ki, Ârifü danâdır bilir her işin kühün.
Neler söyler bir bilsek ol şairi cibaane, su.
Özavcı'dan heber gelmez, "gülek.. adı salmış ün.
Nehri revâdır bu, sen de doldur bir peymane su..

(Mabadi gelecek sayıda)

Lütfi OĞUZCAN

AHLAKSIZLIK, ESER VE GAZETECİLİK

"Bolu ormanları cinayeti - Bir müddettenberi düşüp kalktığı hizmetçisini, çekiçle feci bir şekilde öldürdü.."

"Azılı bir katil - Azılı bir katil karısını balta ile doğradı.."

"Tüylar ürpertici bir cinayet - Fena yola sapan karısının gözlerini bıçakla oydu.."

"Çok feci bir aile faciası - Karısını tabanca ile vurduktan sonra, bıçakla lime lime parçaladı.."

Bu başlıklar memleketin en ciddi (!) gazetelerinin ilk sayfelerinde; boy, boy ve bol, bol resimler ve dehşet saçan kelimelerin en göz alıcıları ile eğer tabir caizse süslenmiş ve hatta edileştirilmiş (!) cinayet hadiselerine aittir.

Gazete bayilerinin vitrinlerinde gözlere batan; satıcılarının avazlerinde kulakları delen bu alh, pullu süslü püslü cinayet haberlerine bakarak; insanın katile imreneceği, katille gazetecilerin ortak olduğuna inanacağı geliyor!

Türlü sebeplerin tetiriyle her gün biraz daha bozulan ahlâka mı, ahlâksızlığın yaktığı yuvalara mı, yoksa bunları istismar ederek kazanmaktan başka bir şey düşünmeyen gazeteci (!) zihniyetine mi yanacağız?!

Söyleyin, bunların hangisine ağılayacağız.

NİRENGİ

TARAFSIZ

Her sayıda büyük puntularla Berdan'ın "Milliyetçi ve müstakil, bir gazete olduğunu ilân etmemize ve bu vasfını ilk sayımızdan itibaren belirtmeğe çalışmamıza rağmen, bazı çevrelerde, gazetemizin "Tarafsız,, kelimesiyle vasıflandırıldığını kulaklarımızla duyuyor veya haber alıyoruz.

Tarafsız kelimesinin gelişigüzel kullanıldığına kanaat getirmiş olmakla beraber, bu hususta bir açıklamada bulunmayı münasip buluyoruz.

Hemen söyleyelim ki gazetemiz tarafsız bir gazete değildir.

Fransızcadan "Neutre,, kelimesinin mukabilî olarak alınan "tarafsız,, kelimesi, daha ziyade devletler arasındaki münasebetlerde kullanılan bir istilâhtır.

Meselâ Almanya ile Fransa arasında çıkan bir münazaada aralarında çıkan bir kelimeleşmenin en güzel bir tarifidir ki, passif bir politikayı ifade eder.

Halbuki bir millet olarak yaşayan fertler için, memleket işlerinde, böyle bir hareket kadar manasız bir şey olamaz.

Gazetecilikte' tarafları idare etmek, rüzgâr hangi tarafa eserse o tarafa dönmek, hiç bir muhalefette bulunmak gibi demagojik ve kaypak bir mana taşıyan tarafsızlığın, gazetemizde en küçük bir köşe dahi bulmasına imkân yoktur.

Yurdumuzdaki bir çok mühim derlere çare aranması dururken, iktidarı mutlaka elde etmek veya onu bırakmamayı gaye edinmeyi benimseyen bir politikayı ve bunu destekliyen neşriyatı hoş göremeyiz. Bu hal Milletimize fayda verecek yerde, onun bünyesini kemirip zayıflatacak bir illettir.

Müstakil bir görüşle, millî olan, millete ve yurda yarayan her şeyi -kim tarafından yapılsa- yapılışını beğenmek, sevilmesine ve yerleşmesine çalışmak, bizce, başta gelen bir vazife olduğu kadar; bunun dışında gördüğümüz her şeyi reddetmek, onun yerleşmemesi için elimizden geleni yapmak da vazifemizdir.

İşte gazetemiz bundan dolayı tarafsız değildir; ve tuttuğu taraf da böyle bir taraftır.

Ve işte, bunun içindir ki Milliyetçi, müstakil bir halk gazetesi olarak çıkıyoruz. Yoksa, tarafsızlık, asıl....

Veyis EKENER

Bağ-ı İrem

İki gün sonra 18. ağustos 949 Fransız romancısı Honore De Balzac'ın ölümünün 99 uncu yıl dönümüdür.

Balzac yalnız Fransız edebiyatının değil, 19 uncu asır dünya edebiyatının en meşhur simalarından biridir.

Fransız realizminin babası sayılır. 51 yaşında ölmüş ve edebiyat alemine yüze yakın eser bırakmıştır.

Gorio Baba ve Vadideki zambak dilimize çevrilmiş en güzel eserlerindendir.

Okuyucularımıza ibretle okumağa değer Gorio Babadan bir sahife açıyoruz.

Balzac bir kürək mahkûmunun ağzında bir hukuk talebesine bakınız neler dedirtiyor.

(Hırsızların arkasından koşacak, zenginlerin hukukunu arayacak, duygulu adamların başlarının uçurulmasını isteyeceksiniz. Şayet sizi tutacak biri yoksa nihayet vilâyet mahkemelelerinin birinde çürüyüp kalmağa mahkûmsunuz.)

(Arkanı çok ise, otuzunuzda baş muavinsiniz, belediye reisi de kızını size verebilir.. Siyaset bayâğılıklarına tenezzül eder, intibabatta hakkızlıklara el verirsiniz mebusluk vesaireye yolu nuz açıktır)

(Yüksek idrak ve ihtisandan şu kadarı da kaçmasınki, bütün Fransada yalnız 80 müdde-i umumilik vardır ve sizinle beraber bu makâmı isteyenlerin sayısı 20000 e varır. Ve bu 20000 efendi içinde, size üstün olmak kabiliyetini ispat etmek için aifelerini satacaklar da yok değildir.)

(Scrivete çabucak ermek yolunu keşf için şimdi şu anda hepsi de sizin vaziyetinizde olarak elli bin delikanlı vardır. Sız onlardan ancak birisiniz. Sarfedilecek emeği ve girilecek harbin şiddetini düşününüz. Bir kavanozun içine hapsedilmiş örümcekler gibi birbirinizi yemekten başka çareniz yoktur. Bahusus elli bin iyi mevki nerede bulunur?)

(Hayat bir mutfaktan daha temiz değildir, öylece kokar ve eğer bir pay kopartılmak isteniyorsa eller kir içinde kalacaktır.

(İnsan kâmil olmaktan uzaktır; bazan az çok riyakârdır, o hale bakarak ahmaklar onun hakkında: ahlâkı vardır yahut yoktur derler.)

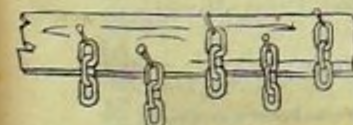
Yeni Bilmecemiz

İkinci geçen sayımızda verdiğimiz, bilmecce serimizin ikinci bilmecesini bu sayımızda veriyoruz.

Bazı okuyucularımız, bu bilmecceyi hallederek bize göndermişlerdir. Yalnız geçen sayımızda da yazdığımız gibi, dört bilmecedden teşekkül eden seri tamamlandıktan sonra, hepsi birlikte olmak üzere en geç 1/Eylül/949 akşamına kadar bize gönderilmiş olacaktır. Onun için halledilen bilmecelerin saklanması, serinin bitiminde, hepsinin birlikte gönderilmesi, bir karışıklığa meydan verilmesi bakımından elzemdir.

İlk bilmecceye ait olan cevapların bir kısmı yanlış olduğu için bunlara gelmemiş nazıyla bakıyoruz.

BİLMECE No: 2

Yukarıdaki şekilde üçer halkadan müteşekkil beş zin-

cir parçası görüyorsunuz. Bu zincirleri birleştirerek 15 halkadan müteşekkil bir tek zincir haline sokacağız. Tabii bu işi elle yapmağa imkân Devamı dördüncü sahifede

- 2 -

Dolyort'un Tarsus Fransız konsolusuna verdiği şifahi izah, konsolos tarafından Fransız dahiliye nezaretine şöyle bildirilmiştir: "Donuktaş kahramanlar devrinde yapılmış bir meza dır."

Donuktaş ne tetkike memur akademinin, bir komisyonu adına konuşan Raul Roşet: "Donuktaş, Yunan san'atı inzimamiyle yapılmış bir mezardır.." demiştir.

Hollanda'nın Tarsus Konsolosu Barkar 1835 te yazdığı "Kilikya", isimli eserinde: "Donuktaş bir aileyi kuraliye mezardır. "diyerek Burası Sardanaşpal'ın mezarı olamaz. Çünkü Sardanaşpal Ninovada, sarayına ateş verdirerek hazineleri kadınları ve harem ailesiyle birlikte yanmıştır.." demektedir.)

Görülüyorki donuktaş, Dre-

KOŞEDEN
İşareler

NAKİLLER ***** VE TAYİNLER

Haber aldığımız göre, yıllardanberi Tarsus istasyonunda vazife gören 80 tonluk su deposu Adana'ya naklen tayin edilmiştir. Hareket hazırlıklarına başlayan depo, pek yakında yeni vazifesine başlamak üzere memleketimizden ayrılacaktır. Haber memlekette teessür uyandırmıştır. D-poyu tebrik eder, başarılar dileriz.

Diğer taraftan Adana istasyonunun emekli depolarından 30 tonluk su deposunun Tarsus'a tayin edilmiş olduğu bildirilmektedir. Ancak, 80 tonluğun ikametgâhı 30 tonluk için hem pek büyük, hem de pek demode olduğuna göz önünde bulunduran işletme, yeni bir ikametgâh inşasına karar vermiş ve başlamıştır. İlgili çevreleri kanaatine göre bu iş için 8-10 bin liracık kâfi gelecektir. 80 tonluk için de Adana'da kademiyile mütenasib bir ikametgâh kurulacağından şüphe edilmemektedir. Yine bu çevrelere göre, 80 tonluk için bir veda çayı, 30 tonluk için de bir tanışma toplantısı yapılacağı ihtimal dahilindedir.

Ne ise. Tayin, nakil. Gidecek, gelecek. Çay, toplantı... Bütün bunlar bizi hiç te ilgilendirmiyor. İşimiz lüzumsuz, masraflı fuzuli bulanlara da sözümlük yok. Yalnız bizi, korkutan başka bir şey var. O da, bu ve buna benzer nakil ve tayinlerin çoğalması ihtimalidir.

Öyle ya' yarın biri çıkar da: "Bu adliye sarayı Tarsus için pek büyüktür. Gelin şunu Mersin'e nakledeelim.. der ve yapmağa kalkışırsa?! İşte o zaman yandık demektir.

ÇUVALDIZ

Hint istiklâlinin ikinci yıl dönümü

Bu gün 15. ağustos. 1949 Hindistan'ın istiklâle kavuşmasının ikinci yıl dönümüdür.

Şu münasebetle Hint Kongresi İcra Komitesi yayımladığı bir tebliğle bu kutuş günü

"Yiyeceği arttırmak,, seferberliğinin başlangıcı olarak ilân etmiş ve halkı bu seferberliğe katılmağa davet etmişlerdir.

Dost Hint Milletine başarılar diler, bayramlarını kutlarız.

TARİHİ TARSUS ABİDELERİ

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

rinde muhtelif rivayetler ileri sürülen bir muammadır. Benim şahsi kanaatım, Donuktaş, bir Yunan veya İran yahutta Asur eseri olmadığına göre, hafriyat yapılarak ilmi bir sonuca varılinciya kadar Hitit'lere ait bir eser olduğu merkezindedir.

Bazı kimseler Donuktaşın bir su deposu olduğunu ileri sürmüşlerdir ki, suyu bol olan böyle bir memlekette, böyle bir depoya lüzüm olmasa gerekirdir.

Donuktaşın bu gün methal olarak gözüken kapusunun sonradan açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Meşrutiyetin ilânından son-

ra, Tarsusta vakıflar müdür vekili bulduğum sıralarda, bazı Ermenilerin müsaadesiz olarak donuktaşta hafriyat yaptıklarını haber almış, keyfiyeti Tarsus kaymakamı olan Kâmil beye bir takrirle haber vermiştim. O zaman kaymakamlık hafriyatı menle, kazılmış olan kısımların kapatılmasını emretmişlerdi. Donuktaşta bu maksatla gittiğim zaman, şimdiki methalin iki tarafına kazılmış olan çukurlarda, temel in beyaz mermerle kaplı olduğunu müşahade ettim. Bu hal, vaktiyle donuktaşın bütün yüzünün mermer kaplama olduğunun bir delilidir.

Sahibi : Sami DURAL

Yazı işlerini fiilen idare eden :

Veyis EKENER

İdare yeri : Şadırvanlı han hususi
daire - TARSUS

Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU

Basımevi ADANA

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yıllığı : 5 Lira

Altı aylığı : 3 Lira

Sayısı : 10 Kuruş

Resmî ilânların satışı 20 kuruştur,
Hususi ilânlar pazarlığa tabidir.

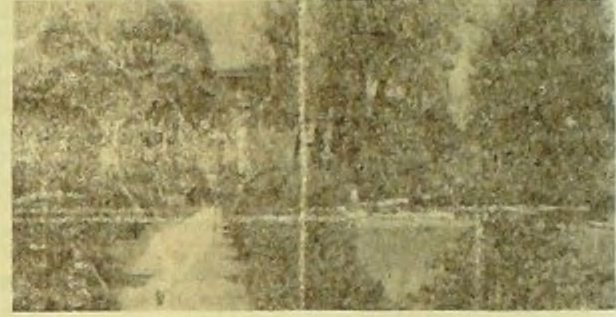
Biz de muhalifiz

(Başmakaleden devam)

netlerinden seyreden külhanla-
ral.Evet, evet biz de muhalifiz;
kurtuluşun tek çıkar yolunu
milliyetçiliğin dışında gören
ve soranlara...

Berdan

Bir çocuk eîğnen di

Şehrimiz kereste tacirlerin-
den Ali Acar'ın ait 96 plaka
numaralı kamyon, 11. 8. 919
taribinde, temizlenmek üzere
girdirildiği, Hayvan pazarı ci-
varındaki ırmaktan çıkarılırken,
yıkılmakta olan 6 yaşında
Meşmet oğlu Seyhan Kavrara
çarparak altına almış ve çoçu-
ğun feci bir şekliki ölümüne
sebebi olmuştur.Öğrendiğimize göre kam-
yon Ali Acar'ın oğlu tarafın-
dan kullanılmakta idi ve şöför
ehliyeti de yoktur.

Günün Parti temasları

(Baştarafı birinci sahifede)
deratına bakım olmak, için
takip edecek tek yol sanması-
dır.)(D.P. başkanının ifadesi
politika ihtirasının hummaları
içinde, insanların ne kadar
küçülebileceğini göstermek
bakımından ibrete şayandır.)(C.H.P. nin başkalarının
zorbalığından bahsetmesi ise,
yavuz hırsızın ev sahibini bas-
tırmasına benzer.)(Eğer Celâl Bayar dürüst
ve medeni insansa)(D.P. nin iktidara gelmesi
hiç bir şey değiştirmiş olmaz.
Ancak başındakiler tasfiye
edilirse o zaman iş değişir.)(Bir parti olmanın tama-
men uzaklaşmış olduğu millet-
çe bilinen C.H.P.)Memleket mutlak bir inki-
razın arifesindedir. Bundan
kurtuluşun yegane yolu millî
varlığın ayaklanması olacaktır.)(Biz operalar, abideler, hey-
keller idaresi yerine halk ida-
resi istiyoruz.)

Yeni bilmecemiz

Baştarafı üçüncü sahifede

olmadığı için, çilingire müra-
caat etmek lazım gelir.Çilingire gidiyoruz. Bir hal-
kayı açmak için 10 kuruş,
tekrar kapamak için de 20 ku-
ruş istemektedir. Yani bir par-
çayı diğer parçaya eklemek
bize 30 kuruşa mal olma-
ktadır. Vaziyet böyle olunca
15 halkadan müteşekkil bir
zincir bize ancak 120 kuruşa
mal olacaktır. Halbuki biz
size haber veriyoruz Bu işi
daha ucuz yapmak mümkün
dür' Fakat nasıl?

Yitik

Yaylak İlçesi nüfus memur-
luğundan aldığım nüfus tezke-
resi ile askerlik terhis tezke-
resi kaybettim. Yenilerini
çıkartacağım dan eskilerinin
hükmi yoktur.Urfa ili Yayla ilçesi, Baskil
bucağı Yalk köyünden 1334
doğumlu Boz oğlu Cumali Ka

T. C. ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını
300.000 Liraya

yükseltmiştir.

4 Çekiliğin her birinde

25.000,

10.000

5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000
lira ile 50 lira arasında 458
muhtelif ikramiye vardır.
Şansınızı yardım ederse iste-
diğiniz yerde, istediğiniz
EVİ, ARSAYI, TARLAYI,
EŞYAYI edebilirsiniz.

Çekilişler:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralıkİkramiyelerden faydalanmak
için keşide yapılacak ayın üçüne
kadar vadesiz tasarruf hesabında
100 lirası balunmak ve bu mik-
tarda çekiliş tarihine kadar de-
vamli şekilde muhafaza etmek
kâfidir. Aynı müddet zarfında
hesaplarında 100 liradan fazla
bir bakiyeyi muhafaza edenler
her 500 lira için ayrı bir kur'a
numarası alırlar.

***** Gönüllerin Dileği *****

Stektan bunalmış, yorgunluktan bitkin bir hale
gelmiş olduğunuz akşamlar vardır. Rahat ,Ferah bir yer
bulmak. Dinlenmek istersiniz.Bazı geceler İçmeyi, Eğlenceli bir kaç
saat geçirmeyi ve NEŞ'ELENMEYİ özler-
siniz. güzel, şirin tertemiz; gönlünüzün dilediği
mezeleri ve içkileri bulabileceğiniz bir KÖSE ararsınız.Müzik bir ihtiyaçtır. RUHU NAÇMELERİN İLÂHİ A-
HENGİNE salıvermek şüphesiz İSTİRAHATLARIN en
mükemmeliğidir.Eğer bunların hepsini bir arada bulabileceğiniz bir
BELDE ararsanız TARSUS - PARK GAZİNOSUNU ha-
tırlayınız.Tarsus Parkı; serinlik, güzellik ve
s rahlıktan yuzalmış şah n - bi BELDEDİR. O beldenin en
güzel bir köşesine kurulmuş olan Park gazinosu her
türü isteğinizi fazlasıyla bulabileceğiniz bir köşedir.Temiz servis; iyi bakım; çeşitli, nefis yemek-
ler ve mezeler; buzlu içkiler; Saz, nağme ve ahenk.Şık ve zarif bir kundura giymek, elbette
bir zevk meselesidir.Şu halde ALDATMAZ kundura evini bir defa
tecrübe ediniz.

İSMAIL ÖZEROL Atatürk caddesi No: 10

Dikkat Dikkat

Rontgen muayeneleri için uzak yerlere gitmeğe lüzum kalmadı

Birinci sınıf dahiliye mütehassısı Dr.
Lütfi Kolukırcıkil, yeni getirttiği son sis-
tem RONTGEN cihazı ile muayenelerine
başlamıştır.

Günün her saatinde hasta kabul edilir.

Adres: Kızılmurat mahallesi, Hasan Karamehmet apartmanı

“Uçsa da keçi, kaçsa da keçi”

Sayın Belediye Başkanımız (biraz daha ciddileşip “! ? ..”) seslerinin tonunu yükselterek: “Hamdolsun içtiğimiz suda koli yok. Bu hususta en selâhiyetli müesseselerin raporları mevcuttur. Hatta iki yıl evvel gazetenizdeki neşriyat ve kuruldaki arkadaşların verdikleri takrir üzerine keyfiyet Bakanlığa yazılmış, merkezden gönderilen fenni şekilde hazırlanmış şişeler bir fen hey’eti huzurunda ve müteaddit çeşmelerden doldurularak muayenesi için geri iade edilmiştir. Yapılan tablilde koli bulunmadığı bir daha kesin olarak anlaşılmıştır.” buyurmuşlar.

Bu satırları Gülek gazetesi nin 9. Ağustos. 949 tarih ve 647 sayılı nüshasında okuduğumuz zaman hayretler içinde kaldık.

Resmî bir ağzın bir gazeteci arkadaşına bu kadar pervasınca ve bu kadar kat’i bir dille beyanatta bulunabilmesi için elinde hakikaten kat’i deliller bulunması gerektir. Eşfle kaydedelim ki elde bulunan deliller bilâkis Başkanın iddialarını teklip eder muhiyette-dirdiler. Ve bu beyanat, iddiala rımızın aksi ispat edilinceye kadar yalan kalmağa mahkûm dur.

İlk sayımızdan beri, şehir içme suyu hakkında yayınladığımız müteaddit rapor ve yazıları okuyucularımız hatırla salar gerektir. Bunları burada tekrarlamayı lüzumsuz buluyoruz. Yalnız, bu konuda devam etmekte olan incelemelerimizin, Başkanın yukarıdaki beyanatlara cevap teşkil edecek olan kısmını açıklamayı bir memleket borcu biliyoruz.

Tarsus şehir içme suyu hakkında yapmaktaki olduğumuz incelemeyi tevsi etmek maksadıyla 5.8. 949 tarihli bir dilekçe ile Kaymakamlığa başvurarak, içme suyu hakkında Hükümet tabiipliğinde bulunan malûmatın gazetemize verilmesini rica etmiştik. Dileğimiz yerine getirildi. 13. 2. 945

tarihinden, yani sayın Başkanın gazetemize verdiği cevapta adı geçen hükümet tabiipliği yazısından, 15 ay kadar sonra ya ait 8. 5. 946 tarihli bir rapor sureti hükümet tabiipliğince bize verildi ve bu hususta başka bir rapor olmadığı bildirildi. Öyle ise, Başkanlığın bahsettikleri iki yıl önceye ait rapor nerededir?

Mevzu Bahs 8. 5 946 tarihli rapor: T.C Sıhhat ve İltimai Muavenet Vekâleti Refik Saydam merkez hüfzıssıhha müessesesi başlığını taşımakta; Makam camii, Kızılmutat mahallesi, Çukurova ve emek çirçir fabrikaları sularından alınan numunelerin, her dördünün de litresinde biner koli bulunduğu yazılmakta ve servis şefinin imzasını taşımaktadır. Aceba Belediye bu rapordan sonra ne gibi bir tedbir almış ve ne yapmıştır?

Kabul edelim ki bu tarihten sonraya ait, suda koli bulunmadığını gösterir bir rapor vardır. Şu halde mevzu rapordaki koliler nereye gitmişlerdir? Ve hangi bilinmez kudretin himmetiyle kapı dışarı edilmişlerdir? Sudan mı yoksa rapordan mı atılmışlardır?

Daha sonra, mademki elde iki yıl önceye ait, Belediye Başkanın bu kadar cesaretle konuşturabilecek bir rapor vardı; Şu halde, gazetemizin ilk sayısında yayınlanan rapora cevap verilirken bu rapor neden hatırlanmadı da, ta 945 yılının ikinci ayına inilmek lüzumu hissedildi?

Diğer taraftan için başlangıcında, ilk iki tahlil raporunda koli bulunduğu halde, üçüncü numune nasıl kolisiz çıkmıştır? Oyalama ve uydurma devri çoktan tarihe karıştı Sayın Başkan! Cevap bekliyoruz?

Bu gün, gün gibi aşikâr olan bir nokta varsa o da şehir suyunun kolisiz olduğunu iddia eden Belediye Başkanından başka hiç kimse kalmamış olmasıdır. Bu hakikati (Devamı dördüncü sahifede)

ŞEHİR YURT DÜNYA HABERLERİ

§ Çukurova fabrikası işçilerinden Cavit Sevgener, fabrikadan beş metre bez çalarken yakalanmış ve adalete teslim edilmiştir.

§ Kalburcu köyünden Ahmet kızı İlhan Şimşek’i, Hamdi Kurtuluş adında biri zorla kaçırmış. Zabita işe el koymuştur.

§ Bağlarbaşı köyünden İbrahim Güneri ile Demir Alp isminde iki şahıs aynı köyden 13-14 yaşlarında Dursun Öksüz isminde bir deliyi kandırarak tecavüzde bulunmuşlardır.

Yapılan muayene neticesinde kızlık zarının bozulmuş olduğu görülmüştür. Zabita işe el koymuştur.

§ Çukurova fabrikasında, 51-52 numaralı dokuma tezgâhında bir yangın zuhur etmiştir. Yangını söndürme esnasında mezkûr tezgâhın işçisi Salih oğlu Zekerya Pamir kontak yüzünden ceryanlı bulunan 25 numaralı tezgâh önünden geçen çerker ceryana kapılarak öl-

GELECEK

SAYIMIZDA

Kıymetli tarihçilerimizden ve tanınmış Türkçülerimizden Hüseyin Namık Orkun’un “Tarsus tarihine ait notlar,” başlıklı orijinal bir yazısını bulacaksınız.

Berdan Ailesi

Umumi istek üzerine, Berdan yazı ailesini, bir defaya mahsus olmak üzere takdim ediyoruz.

Başyazı-Berdan-Sami Dural
Bana göre - Aksay - Lutfi Oğuzcan.

Gözlü Kuleden - Nirengi - Mahmut Yarman.

Karageçitten - Degirmenci Veyis Ekener.

Bağı-irem - İmzasız - S.D.
Köşeden İgneler - B. B - Baki Boro.

” ” - Çuvaldız - S. D.

müştür.

Hadiseye C. Savcılığı ve işçi sigortaları el koymuştur.

§ Vekil Vali Eşref Erkut hafta içinde İlçemize gelerek temaslarda bulunmuşlardır.

§ Kunduracı Mehmet Bakır’a ait 18 numaralı dükkânda bir yangın başlangıcı görülerek derhal söndürülmüştür.

Hafta içinde Ankaradan “Devamı dördüncü sahifede..”

Asrımızın İbni Sina’sı

İri boylu, keman kaşlı, çam yarması yigittir.
“Yeter gardaş...” diye gezer doğrulukla eşittir.
Esnafı titretir amma yufka yürektir Erdem,
Hekimi hâzıkı Tarsus, menbaa lütfu Kerem.

Ellerindili

Hazırlayan: Jules Rouff
Çeviren: Veyis Ekener

Birinci Kesim

(Chiromancie) el ilmi nedir?

Bu gün artık büyüculük sınırlarından çıkmış; (Graphologie) yazı ile karakter teşhisi ve (Fisyonomie) yüz yapılarından karakter keşfi gibi müşahede ilimleri arasında girmiş olan chiromancie (kiromansi) Yunanca el'in manasına gelen cheiros ve falı manasına gelen mateia kelimelerinin birleşmesinden teşekkül etmiştir.

Ta Mısır, Yunan ve Roma devirlerinden bu güne intikal etmiş olan el falı yüz yıllar boyunca hayli terakki etmiş ve bu işi meslek edinmiş olan Çingene ve Bohemyalıların elinde türlü şekillere girmiştir.

Bu gün iş üzerine ilmi çalışmalar yapılmış, bilinen şeylere bir çok yeni vakia ve malumatlar eklenmiş ve bu işin kuru bir hürufe olmadığı anlaşılmıştır.

El, ruhun sureti

Şayet gözler ruhun aynası ise, ellerde şahsiyetin in'ikasıdır. Kitabı Mukaddeste, Jon'un ağziyle, şu sözler yazılmıştır: "Tanrı, insanların eline, mukadderatlarını önceden kestirebilmeleri için işaretler hakketmiştir."

Hakikaten elini saklamayan meşhur bir şahsın ellerine, söyle bir bakıvermekle o şahsın ahlâkı kıymeti hakkında isabetli bir hüküm vermek daima mümkündür.

Eller her sınıf insanlarda ve her türlü karakterde başka başka şekiller ve hususiyetler taşırlar. Dikkat etmiş seniz görmüşsünüzdürki bir sanaatkârın bir tacirin, bir hasis'e bir cömerdin el yapıları arasında, yek nazarda göze çarpan bariz değişiklikler vardır. Tabii olarak mağrur ve hasis bir adamla, sade ve mütevazı bir adamın elleri bir birbirinden farklıdır.

Tanıdığınız tenbel ve sefil insanların ellerine dikkat edin: yapılış kısa, şekil tombulca ve yağlıdır. Bunun gibi kendini beğenmiş insanların elleri uzun ve beyaz; hasudun elleri kısa ve ince yapılışıdır. Tuttuğunu koparır tonbul görünüşlü ve bileği sağlam bir şekilde raptolunmuş olan eller sıhhatli ve sağlam bünyeli insanların elleridir. Hasta mizaçlı ve

Devamı var

ÂBNAME

- 2 -

- İhtisap ağımtıza armağan -

Sungur Kemal ki şüphesiz yarının başkanıdır. Gelir elbet himmetile bir başka meydana su... Fikri ünlü cümlelerin hem yarı, hem yaranıdır. Şarkı ister amma sade ismarlar Perihan'e su..

§ § §

Yeşilliktir yadigarı ceddinin Eliyeşil Götürdü mü dersiniz bir dardakta Divan'e su? Kürklü Mahir ilk seçimde hem mebustur, hem vekil; Düzecektir şüphesiz Celâl ibni Ramazan'e su..

§ § §

Açıkalin Hakkıdır Mey bahsinde üstadımız, Lâyık mı verelim sâde olupı mugâne su.. Geçer mi acep Besim beyin hatrından yadımız. Bu şiirle: sunduk aneak bilcümle ihvane su..

§ § §

Sabri Aydın ki bir adı: Hilâl'i Şüberidir. Kâfir değil amma onu getirmez imana su.. Yoluk Ahmet okalıptüs derdile haşır, neşir, Camil'den getirecek bu yeni ormana su..

§ § §

Havfi cehennemle Kâzım bütün yıl saim durur. Tesir edermi alevli ateşle dumana su.. Canlı tarihi, Tarsusun şol Hidayet Beyce'dür: Dolduralım Berdan'dan bir kadeh te ol Can'a su..

§ § §

Hâce Enistir vâdii aruzda üstadı kül, Lâkin bize heceyledir, yazmağa bahane su.. Tısoğlu Bekir eski dosttur olur sonra melûl, Vermezsek eğer bir bardak ta bu canana su..

(Devamı gelecek sayıda)

DOST SEVGİSİ

Allah razı olsun. Hayatın pahalılık merdiveninde yükseldikçe; halkın da geçinme gayyasında çırpınmaktan sıhhatine bakamaz hale gelecek, ne midesinde midelik, ne dişinde dişlik hayır bulunmadığını gören hükümet, acele bir kararla tek tip ekmeç çıkardı da umurun sıhhatini kurtardı.

Bu defa da kıymet bilmemezlikten bir sürü feryat yükseldi. İnsaf edelim bu bize az faide mi sağladı? Ne idi o, eskiden pişe pişe altı üstü gevretilmiş, içi sünger gibi şeylerin elinden çektiklerimiz?

Fakat şimdi ne mükemmel! Binbir düşünce ve formülle meydana getirilen meşhur tek tip siyah hamur topundan kudret lokması gibi yuttun mu mesele kalmadı. Hem ne çiğnemek için, beyhude enerjiye ihtiyac var, ne de dişe. Mide işini ileri sürerek yeni bir ordu bozanlık çıkarmıya da kalkmayalım,

Devletin bu kadar kapusu açık doktorları var. Gittiniz mi o da halledilir, artık şu fani hayattan hiç bir şikâyetiniz kalmı z.

Şayet buna da itiraza kalkarsak malûm, fıkrâ gibi bu dostluk sevgisini anlamadığımızı isbat etmiş oluruz.

Vaktiyle birbirini çok seven iki arkadaş varmış. Biri nasılsa bir gün derinden of, of! der. Öteki derhal sorar :

- Ne var arkadaş ?

- Sorma, şu hayat ızdırabını çekemiyormm artık.

- Aman yahu, daha evvel neden söylemedin ?

- Daha evvel söylesem ne olacaktı ?

- Şurada bir kaç kuruşum var onunla bir tabanca alır, seni öldürerek ızdırıya son verir, ben de hapishanede yatarak, senin yerine ızdırıp çekmekle dostluğumu ifa ederdim demiş ama, nankörlük bu ya diğeri kıl'u! etm miş.

NİRENGİ

Mukaddes tekzip, tehlikeli teşvik

Mahmut Yarman

İzmir mitinginin vekâr için de arzusunu belirtmesi ve sü-kûnla neticelenmesi tabii herkesi sevindirmiştir.

Yalnız; hiç beklenmediğini bilhassa kendinden ümit edilmediği için sayın Demokrat Parti Başkanının icap ederse, bu gidiş ileride bir kardaş "kavgası"na intikal edebilir demesi de bir soğukluk yaratmaktan geri kalmamıştır.

Hem ne demek?

Bu milletin siyasi olgunluğu nu isbat ettigine inanıldığına, müteaddit nutuklarla belirtildiği halde, şimdi de kardaş kavgasını yapabilecek karakterde, daha doğrusu hamlıkta gösterilmesi büyük bir tezat değildir? Yoksa bu ifade bu inancın zayıfladığının ilanıdır?

Hayır baylar, Milletimizden şüpheye hakkımız yok. Türk milleti hakikaten efendidir ve bu hasletini bütün bir tarih boyunca Cihana isbat edegelmiştir. İcap ederse, yani partililik hayatından da ne Yunanistana ve ne de İspanyaya benzemeden, kavgasını sadece fikirle yapacak, dünyaya tekrar bir efendilik örneği verebilecek karakterdedir de.

Yalnız; daha önce, gazete lerde muhalefet partilerine atfen yayınlanan "milli husumet," ve "milli yas," kararlarının D. P genel başkanı tarafından tekzihi efkârımunimivede memnunluk uyandırmıştır.

Türkiye çoğunluğunun partisisiz, bir kısmının da muhtelif partilere mensup olduğuna göre, kemmiyet ve keyfiyet bakımından bütün bir millete teşmiline imkân olmayan böyle hava bulandırıcı kararların, geç dahi olsa kabul edilmemesini memleket ve millet hesabına "Mukaddes bir tekzip," fakat; dünyanın en ince siyasi bağlarla tutunduğu; hudutlarımızda kızıl tehlikenin çöreklenip durduğu şu nazik zamanda "İktidarın gaflet ve delâleti devam edecek olursa işler bir KARDAS KAVGASI faciasına kadar gidecektir." denilmesini de tehlikeli bir teşvik olarak kabul ediyoruz.

Mademki gaflet ve delâlet görüldüyor, muhakkakki bunun ortadan kalkması milletin nefesindedir. Ama her halde kavgası Devamı dördüncüde

Bağ-ı İrem

İki gün evvel, 19. Ağustos, 1949, serveti fünün edebiyatının en mümtaz simalarından biri olan Tevfik Fikretin ölümünün 34 üncü yıl dönümü idi.

Fikret; şiirde yeni bir çığır açmış, tabiat tasvirlerinde adeta bir ressam kadar muvaffak olmuş, pürüzsüz ifadesi, ciddiyeti, doğruluğu, hassasiyeti ve gururu ile sevilmiş müstesna bir şahsiyettir.

Bu münasebetle şairin "Millet Şarkısı", isimli şiirini takdim ediyoruz:

Çığnedi yeter varlığımız cehl ile kahre
Doğrandı mübarek vatanın bağı sebebişiz
Birlikte bugün bulmalıyız derdişe çare,
Can kardeşi, kan kardeşi şan kardeşiyiz biz!
Millet yoludur, Hak yoludur tuttuğumuz yol,
Ey Hak, yaş! Ey sevgili millet, yaşa var ol!

Gel kardeşim, annen sana muhtaç, ona koşmak:
Koşmak ona, kurtarmak o bibahtı vazifen.
Karşında göğüs bağı açık, ölgün yatıyor bak:
Onsuz yaşamaktansa beraber ölüş ehven,
Her an o güzel sineyi hançerliyor eller,
İmdadına koşmazsak eğer mahvı mukarrer.

Zülmün topu var, güllesi var, kal'ası varsa,
Hakkında bükünmüz kolu, dönmez yüzü vadır.
Göz yumma güneşten, ne kadar nuru kararsa,
Sönmez ebedî, her gecenin gündüzü vardır.
Millet yoludur, Hak yoludur tuttuğumuz yol,
Ey hak, yaş! Ey sevgili millet yaşa, var ol!

Vaktiyle baban kimseye minnet mi ederdi?
Yok kalmadı, haşa sana zillet pederinden,
Dünyada şereftir yaşatan milleti, ferdi,
Silkin şu mezellet tozu uçsun üzerinden,
İnsanlığı pamal eden alçaklığı yık ez;
Billâh yaşamak, yerde sürüklenmeye değmez!
Haksızlığın envainı gördük... Bu mu kanun?
En gamlı sefaletlere düştük... Bu mu Devlet?
Devletse de, kanunsa da artık yeter olsun,
Artık yeter olsun bu deni zulmü cehalet...
Millet yoludur hak yoludur tuttuğumuz yol,
Ey hak yaşa, ey sevgili millet yaşa. Var ol!

- 3 -

Geçen sayılarımızda bahsettiğimiz ve yalnız Tarsus'un değil, aynı zamanda küçük Asyanın en eski abidesi olarak tanıdığımız donuk taş hakkında Langlois'in bir notunu buraya alarak yazımıza devam edeceğiz. Langlois Tarsus ve havalisinde pek çok tesadüf [olunan bir sikke üzerinde donuk taşın resmini gördüğünü kaydetmiştir.

Tarihi Tarsus abidelerinin diğerlerine geçmeden önce bu gün ancak harabeleri kalmış veya tamamen kaybolmuş bulunan diğer eserlerden bahsetmek yerinde olur kanaatindeyim.

Büyükler:

Bu gün, Cumhuriyet alanında yangın kulesinin kurulu bulunduğu tepe bilindiği gibi çok yakın zamanlara kadar yılanlıca tabir olunan bir mezarlık. Bu tepe aslında bir höyük. Diğer bir höyükte

TARİHİ TARSUS ABİDELERİ

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

Kazanlı köyünün kuzeyinde bulunmaktadır. Bu höyüğün üzerinde bulunan kubbeli bina Kazanlı köyü halkından Esiri ailesine aittir ve tarihi bir kıymeti yoktur. Gerek bu iki höyükte ve gerekse Mersinde bulunan Yumuk tepe höyüğünde yapılan sondajlarda Hititlere ait eserler bulunmuştur.

Mersinden beride bulunan Tirmil tepe ve Kudubes kale sinin Bizans eserleri olduğu anlaşılmaktadır.

Anadolunun güney bölgesinde ve İran içlerine doğru uzanan bir çok höyüklerde yapılan incelemelerde lâhta benzer şeylere rastlanışında bu höyüklerin aslında haberleşme için yapılmış olduğu anlaşılmıştır.

Hitit, Asur, ve İranlılar bu höyüklerde geceleri ateş yak-

KOŞEDEN

Şiirler

ERBABI ONU

DA BULMUŞ!

Otomobil radyotorlarının kirecini çamaşır sodasıyla temizlerlermiş. Acaba aynı sodadan bizler de içsek, vücudumuzun kireci çıkar mı ki?

Kirece hatta şehir suyunun çeşitli mikroplarına çare vardır amma, şu belediyecilerin kafalarını ne temizler acaba?

Düşünmeye lüzüm yok, erbabi onun da çaresini bulmuş, kendilerini değiştirmek. B.B

BİLMECE No. 3

Bu seride hazırladığımız fak olarak ondokuz yıl bilmecelerin üçüncüsü, dünya menfada kalmıştı. iki kıızı vardı Bunlardan birini kocası ile boğularak, diğeri delirerek tımarhanede öldü.

Biz bu şahsiyetin nisbeten az bilinen taraflarını vereceğiz. Siz onun kim olduğunu bulacaksınız.

Dikkat başlıyoruz: Besanço'da doğdu. Babası bir generaldi. Anasının adı Sophie Trebuchet idi ki, geçimsizlik yüzünden babası ile ayrılmışlardı.

Beş yaşında İtalyaya, dokuz yaşında İspanyaya gitmişti.

İlk eseri bir şiir kitabı idi ve bu kitabın temin ettiği şöhret ve para ile evlenmişti.

Bir aralık idama mahkûm edilmiş, fakat kaçmağa muvaf-

ak olarak ondokuz yıl menfada kalmıştı.

Her ikisinde de kendisinden evvel ölmüş ve kırk beşer yıl yaşamış iki oğlu vardı. Hayatının son zamanlarını iki torunu ile birlikte geçirmişti.

Kendinden büyük iki kardeşi vardı. Her ikisinde kendinden evvel ölmüşlerdir. Bunlardan şair olanı delirerek ölmüştü. Delirme sebebi sevdiği kızın küçük kardeşi ile evlenmiş olmasıdır. Delirdiği gün kardeşinin düğün töreni yapıyordu.

Aile hayatında mes'ut olmuştur. Seksen üç yıl yaşadı.

Öyle ise bu meşhur şahsiyet kimdir?

Öyle ise bu meşhur şahsiyet kimdir?

hükümdarı üçüncü Dâra (Daryus) ya karşı hazırlıklarını yapmış ve Daryus'u mağlup ederek bir müddat Tarsusta kalmıştır. Bu arada, bu günkü Çıplak mahallesinin kuzeyi ile Gözlu Kulenin doğu hizasında geçen eski Tarsus çayının sağ sahilinde o zamana göre üniversite vazifesini gören ve jimnaz denilen bir yüksek mektep bulunuyordu. Nasıl bu gün ecebi memleketlere talebe gönderiyor ilim ve ifranımızın yükselmesine çalışıyorsa; o zamanda yabancı yerlerden bu mektebe talabeler gelir ve tahsillerini tamamlayarak memleketlerine danelerdi.

Spor sahası ve hipodrom;

Strapon'un ifadesine göre, bu jimnazın kuzeyinde, bu günkü Amerikan konsoljanı bulunduğu yere kadar uzanan geniş bir spor sahası ve hipodrom bulunuyordu. Sevinçli günlerinden her

Devamı var

Devamı var

Sahibi : Sami DURAL
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Veyis EKENER
İdare yeri : Şahırcıhanlı han hususi
daire - TARSUS
Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU
Başmevi ADANA

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yıllığı : 5 Lira
Altı aylığı : 3 Lira
Sayısı : 10 Kuruş
Resmî ilânların satışı 20 kuruştur.
Hususi ilânlar pazarlığa tabidir.

"Uçsa da keçi, kaçsa da keçi,"

(Başmakaleden artan)

Mısırdaki sağır sultan da duydu. ve hatta kabul bile etti. Başkan hazretleri. Sizce kabul edilmiyor, neden?

Tekrar ediyoruz: Memleket dertlerini saklamakta bir mana yoktur. Su pistir ve kolilidir. Deliller ortadadır. Bunun bir an evvel halli için ne yapılmak lâzımsa düşünülmeli ve harekete geçilmelidir. Eğer sayın Başkan kendilerinde bu cesareti ve enerjiyi öremiyorlarsa istifa etsinler. Memleketin; memleket dertlerini inkâr etmiyebilir; Bunları ortaya koyup çarelerle karşılaştıracak; Halka sığınıp halktan yardım istiyecek; iddialarında "uçsa da keçi kaçsa da keçi," kabilinden ayak dirmeyecek Başkanlara ihtiyacı vardır. Ve bu memleket böyle başkanlar yetiştirmiştir.

Berdan

Mukaddes tekzip, tehlikeli teşvik

(Baştaraf ikinci sayfede)

ve birbirine düşürmeyi göstermekle değil. Böyle bile olsa biz inanıyoruz ki: kaç yapayım derken gözün çıkmasından ve belkide, Allah korusun, yabancıların istifadesinden başka elimizde bir şey kalmıyacağını pek alâ anlayan ulu milletimiz, bir çok tarihsel inkılabları olduğu gibi bu yeni inkılabını da şuur yolunda yürüyerek halledecektir.

Mahmut Yarman

Çiftçiye 120 bin ton buğday dağıtılıyor

Memleketin Ziraî durumu hakkında beyanatta bulunan Tarım bakanı Cavit Oral bu yıl içinde çiftçiye 120 bin ton tohumluk buğday dağıtılacağını ve dağıtma başladığını bildirmiştir. Bu miktar geçen kuraklık yıllarında dağıtılan tohumluk buğdayın üç mislidir

Şehir Yurt ve Dünya Haberleri

Baştarafı birincide

İzmir'e gitmek üzere havalanan Askerî bir uçagımız, havalandığı sırada bir kaza geçirecek iniş yapmak zorunda kalmış ve bu esnada yere çarparak parçalanmıştır.

Uçakta bulunan İngiliz Hava ateşesi tümgeneral Battholomey, ateşe muavini yarbay maui, yarbay Burmand, Kurmay binbaşı Semih Yürükarslan, yüzbaşı İrfan Doğan ve Baş gedikli Ahmet Kavurmacı kazaya kurban gitmişlerdir.

Şehitler merasimle defnedilmişlerdir.

Ş Doğu illerimizde vukubulan şiddetli bir zelzele Erzurum, Erzincan ve Bingöl illerinde mühim hasar ve zayıflara sebep olmuştur. Bir çok yaralı ve ölü kaydedilmiş, bir çok binalar yıkılmış ve bir çokları da hasara uğramıştır.

Ş 1949 yılı İzmir Enternasyonal fuarı 20 ağustosta açılmıştır.

Fuara 12 yabancı Devlet, resmî veya hususi 60 yerli müesses-iştirak etmektedir.

Ş Öğrendiğimize göre 1950 yılı içinde Türkiyede umumî seçim yapılacaktır. Bu hususta gerekli hazırlıklara başlanılmış bulunmaktadır.

Ş Bir müddetten beri hazırlıkları yapılmakta olan ara seçimlerinin 16 Ekim Pazar günü yapılacağı valiliklere tebliğ edilmiştir.

Ş Öğrendiğimize göre 12 vilâyetten 14 millet vekili seçilecektir.

Temsilciler meclisi dış işleri komisyonu Başkan Trumanın silah yardımı programı için istediği bir milyar 450 milyon dolarlık tahsisatı kabul etmiştir.

Bu meblağın ikiyüz on bir milyon üçyüz yetmiş bin doları Türkiye ve Yunanistan içindir. Ş Son zamanlarda Bulgaristanda ırkdaşlarımızda yapılan mezalim yeniden şiddet peyda etmiştir.

Barbar, komünist Bulgar hükümeti en küçük vesilelerle Türklere akla hayale gelmedik işkenceler yapmakta, en küçük

sebepleri vesile ederek idam ve hapis cezaları vermektedir. Hafta içinde casusluk suçu ile itham edilen Türklere ikisi idama, biri küreğe, biri onbeş yıl diğer ikisinde beşer yıl hapse mahkûm edilmişlerdir.

Ş Kahirede çıkan (Ahbarilyevm) gazetesinin baş muharriri M. Emin'in Vaşingtondan bildirildiğine göre İngilterede; Türkiye ve Süveyşe gönderilmek üzere atom bombası hazırlanmaktadır.

Ş Avrupa istişare meclisi çalışmalarında delegelerimizden Tahsin Bekir Balta, Kasım Gülek ve Feridun Fikri Düşün sel Hükümetimizin görüşünü izah etmişler ve alkışlarla dinlemişlerdir.

Yitik

Tarsus ilçesi nüfus memurluğundan aldığım nüfus tekeresi'le, askerlik terhis tekeremi kaybettim. Yenilerini çıkartacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

İçel İli Tarsus İlçesi
Baltalı köyünden 1326
doğumlu Osman oğlu
Cumali Şoğal

Tarsus Belediyesinden

Şehrin umumi pazar günleri perşembe ve cuma günleri olmak üzere belediye genel kurulunca tesbit edilmiştir. Halkımızın pazara bu günlerde gelmeleri ve işlerini ona göre ayarlamaları lüzumu yayınlanır.
BELEDİYE

T. C.

ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını
300.000 Liraya

yüksetmiştir.

4 Çekilişin her birinde

25.000,

10.000

5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınızı yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

Çekilişler:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarda çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfi dir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

**** Gönüllerin Dileği ****

Stektan bunalmış, yorgunluktan bitkin bir hale gelmiş olduğunuz akşamlar vardır. Rahat, Ferah bir yer bulmak. Dinlenmek istersiniz.

Bazı geceler İçmeyi, Eğlenceli bir kaç saat geçirmeyi ve NEŞ'ELENMEYİ özlersiniz. güzel, şirin tertemiz; gönlünüzün dilediği mezeleri ve içkileri bulabileceğiniz bir KÖŞE ararsınız.

Müzik bir ihtiyaçtır. RUHU NAĞMELERİN İLÂHİ AHENGİNE salıvermek şüphesiz İSTİRAHATLARIN en makbulüdür.

Eğer bunların hepsini bir arada bulabileceğiniz bir BELDE ararsanız TARSUS - PARK GAZİNOSUNU hatırlayınız.

Tarsus Parkı; serinlik, güzellik ve serinlikten yuğrulmuş şahane bir BELDEDİR. O beldenin en güzel bir köşesine kurulmuş olan Park gazinosu her türlü isteğinizi fazlasıyla bulabileceğiniz bir köşedir.

Temiz servis; iyi bakım; çeşitli, nefis yemekler ve mezeler; buzlu İçkiler; Saz, nağme ve ahenk.

TÜRK MİLLETİ! ZAFER BAYRAMIN KUTLU OLSUN

30 Ağustosta Düşünceler

Lütfi Oğuzcan

Bugün, Türk milletinin gerçek bir, ikinci "ERGENEKON" dan kurtuluşunun 27 inci yıl-dönümünü kutluyoruz.

30 Ağustos'ta zaferle neticelenen Dumlupınar meydan muharebesi hakkında geçen 26 yıl içinde yazılanlar o kadar çoktur ki, insan bu uğurda daha neler yazılabilir düşüncesine kapılmaktadır. 30 ağustos Başkumandan meydan muharebesi hakkında bugüne kadar yazılanlar okadar azdır ki, insan bunları olsun derli toplu bir cilt içinde toplanmış görmemesine izdirabını duymaktadır.

(Devamı beşinci sayfede)

Türkün bu büyük zaferini, Türkün büyük evlâdı Atatürk; büyük nutkunda bize şöyle anlatıyor :

"Muhterem efendiler..

Afyon Karahisar - Dumlupınar Meydan Muharebesi ve ondan sonra düşman ordusunu kâmilen imha veya esir eden ve bakiyetüssüfunu Akdenize, Marmaraya döken harekâtımızı izah ve ve tausif için söz söylemekten kendimi müstağni addederim

Her safhasile düşünölmüş, ihzar, idâre ve zaferle intaç edilmiş olan bu harekât, Türk ordusunun, Türk zabitan ve kumanda heyetinin, yüksek kudret ve kahramanlığını tarihte bir daha tesbit eden muazzam bir eserdir.

Bu eser, Türk milletinin hürriyet ve istiklâl fikrinin lâyemut abidesidir. Bu eseri vucuda getiren bir milletin evlâdı, bir ordunun Başkumandanı olduğumdan, ilelebet mes'ut ve bahtiyarım.."

Teşekkür

Bir kaza neticesinde yaralanan oğlum Aydın Kozacıoğlunun tedavisi hususunda gösterdikleri yakın ilgi ve ihtimandan dolayı kıymetli doktorlarımızdan İhsan Önal, Veysi Demirel ve Necmettin Akcan'la Adana Milli Mensucat Fabrikası Baş Hemşiresine candan teşekkürlerimin ulaştırılmasına gazetenizin tavassutunu rica ederim.

Babası

İbrahim Kozacıoğlu

Şehir ve Yurt Haberleri

§ Hafta içinde, Panzıncukuru köyünde Boz Abdullah isimli vatandaşın düğününe giden davetliler arasında bir kişi bıçak ve sopalarla muhtelif şekillerde yaralanmışlardır. İlk tedavileri Tarsus memleket hastahanesinde yapılan yaralıları, Mersin memleket hastahanesine kaldırılmışlardır.

§ Yeşil mahallesinden Kemal Sezik adında ve henüz 13 yaşlarında bulunan bir çocuk tüfekle oynarken, tüfek ateş almış ve Aliye adında bir kadının muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebep olmuştur.

§ § §

§ Bir gazetecilik enstitüsüne ihtiyaç olduğunu göz önünde bulunduran İstanbul Üniversitesi senatosu, bu hususta bir

talimatname ve program hazırlanmasını sağlamış ve gerekli hazırlıklara başlamış bulunmaktadır.

Haber verildiğine göre, önümüzdeki ders yılında Enstitü İktisat Fakültesine bağlı olarak faaliyete geçecektir.

§ § §

İstanbulda çıkarılmakta olan Hadise, Ayna, Cinayet, Kelepçe, İmdat ve Dehşet adındaki gazeteler; "Ümumi ahlaki renciye edecek ve hafif iradeli, suça müstaitkimselerle körpe dimağlarda suça karşı heves uyandıracak ve teşvik edici, neşriyat yapıkları iddiasıyla savcılık tarafından makemeye verilmişlerdir.

Yapılan ilk duruşmada bu gazetelerin mes'ulleri bu iddi-

(Devamı altıncı sayfada)

30 Ağustos'un önemi

30 Ağustos bir zafar olarak; Çin hududundan kırm'a, Hindistana, Çöllere, Atlas dağlarına, Balkanlara ve nihayet Şalon'a kadar TÜRK milletinin bütün bir dünyanı hayretten donakalmış bakışları önüne yığdığı sayısız eşleri arasında, Azme feragate, imana, hürriyet aşkına geydirmiş bir taçtır.

Bu gün; daima efendi yaşamış bir milletin, dışinden tırnağına kadar kuşandığı silâhına güvenererek hürriyet gaspılarına çıkan zorbalara, iman silâhı, İstiklâl aşkının barbarlığa indirdiği yumruğun kahredici kubretini anlattığı gündür.

Bu gün, bir hastanın ameliyat masasından doğrularak, asil ruhunda saklı kudretle TÜRK'ün nelere kadir olduğunu isbat ettiği gündür. Ve nihayet bu gün; baş kumandanından meçhul askerine kadar Ulu TÜRK milletinin Kahramanlık tarihine şanlı bir MEHMETÇİK âbidesi hediye ettiği gündür.

Gerçi tarihi karıştıran herkes, Türklerin işgal ettiği şeref sahifelerinde, zafer şahikalarını kurulumuş bir çok tahtlara raslar; fakat burada, ötedenberi bu milletin almış olduğu Dede baba oyunlarıyla değil TÜRK'e esaret kabul ettirmeğe kalkan zavallılara, tarihi bir daha tekrar eden bu günün, Cihan çapında verdiği dersin ehemmiyeti üzerinde durulmak gerek. 30 Ağustosla bir kerre daha anlatılmak istenmiştir ki: Kit'alar hâkimi bu milleti, şimdiye kadar Tarih esaret yası içinde görmemiştir. Göre-

mez ve görmeyecektir de...

30 Ağustos Demek isterki: METE'lerin BABUR'ların, ATILLA'ların FATİH'lerin ve ATA'ların, İNÖNÜ'lerin çocukları en büyük hassasiyetini, hürriyeti uğrunda göstermiştir. Bunu halâ anlamayanlara icap ederse yeniden anlatacak, en büyüğünün arkasında tek RUH, tek Gaye ve tek anlayış ta 18 milyon duruyor.

Zaten 30 Ağustos bu imandır işte. 26 Ağustos 922 saat 5.30 da azadeser şafakla beraber. Bu imanın doğurduğu birlikte, TÜRK'ün ölmezliği cihana ilân edilmiş. 3 Eylül 922 de Düşman baş kumandanı Trikopolis esir edilerek, 8 Temmuz 1920 denberi meclis başkanlık kürsüsüne örtülmüş olan Milli matem âlâmeti kara örtüyü 6 Eylül 1922 de söküp atmıştır.

Bu anlayışı en büyüğümüz ULU ATA'nın Büyük Millet Meclisindeki konuşmalarından tekrar dinliyelim:

(Arkadaşlar! Milletimiz tek bir adam gibi gösterdiği sarılmaz vâhdet, ve gayret sayesinde bu muvaffakiyeti ibraz etmiştir. Milletimizin sulh işlerinde de, sulhan sonraki işlerde de aynı himmet, gayret ve vâhdeti göstererek bu zafer itimam edeceğine şüphe yoktur)

Evet Ulu Ölmez! Her zaman izinden yürüyen evlâtlarında, bu hakikatin tazeliğini muhafaza etmeğe, ve şerefli emanetine layık olmağa çalışacaklar.

Birlik; imanımız, adımız, hücumüz ve yeni zaferlerimiz olacaktır. Mahmut Yarman

30 Ağustos

30 ağustos Türk tarihine eski bir devrin kapanış ve yeni bir devrinde açılış törenidir. 30 ağustos Türk tarihini süsleyen büyük zaferlerin bir arada temsil edildiği gündür. O, Çanakkalede, Sakaryada, Şarkta, garpte, Karadeniz ve Ak deniz boyunda dökülen Türk kanıyla sulanmış ve Türk gücüyle işlenmiş Ana Vatan topraklarında yetişen en muhteşem bir zafer ağacıdır. Şimdi biz onu, bütün yurdu kaplayan, dallarının yeşillikleri altında oturuyoruz.

30 ağustos, Dünya kuruluğu esir yaşamadan yaşayan Türk Milletinin, düşmanın boynuna geçirdiği çelik kementle onu yere serdiği zaman, esaretin kime yakışacağını bir defa daha cihana gösterdiği gündür. O gün, mektep ve müesseselerine divarlarını kaplayan Balkan facialarıyla dolu levhaların yerine zafer haritalarının asıldığı gündür. 30 ağustos, İmparatorluğun inkiraz günlerinde Türk tarihine sürülen lekelerin kanla yıkanıp ağsle temizlendiği gündür. O gün, yurt hasretiyle yanan yurtdaşlara Ana vatan kucaklarının açıldığı; nankörlerin, tofeylilerin yurt dışına atıldıkları gündür. Nihayet 30 ağustos Ana Vatan için çizilan sınırların geçilmez serhatler olduğunu bütün dünyanın kabul ettiği, daha doğrusu kabul ettirildiği gündür. Şimdi biz o sınırların içinde yaşıyoruz.

30 ağustos o derece büyük ve yüksek bir zafer abidesidir ki onu görebilmek için, bu zaferi hazırlayan milli mücadele günlerine doğru çekilmek, onun hatıralarını dimağda ve kalpte yaşamak ve yaşatmak lâzım. Milli mücadele doğruluğunun, feragatinin, namuskarlığının, adalatın, cesaretin, kahramanlığın ve her faziletin kaynağı taşıdığı günlerdir. Nihayet 30 ağustos abidesini tam görebilmek için bütün Türk tarihi boyunca yaşıyarak gelmek lâzımdır.

İstiklâl içinde doğan, istiklâl içinde yaşayan Türk milletinin tarih boyunca diktiği, biri diğerinden daha büyük zafer ve istiklâl abidelerinin en büyük ve muhteşemi şüphesiz 30 ağustostur.

Veysel Ekener

Ellerindili

Hazırlayan: Jules Rouff
Çeviren: Veysel Ekener

Birinci kısım

(Chiromancie) el ilmi nedir?

Sivri parmaklar

(Hafifliğin, intizamsızlığın, hayaliliğin ve lâkaydiliğin ifadesi.)

Evlenilmemesi iktiza eden kadın eli.

El, ruhun sureti

ölüm tehdidi altında bulunan insanlarda ise vaziyet aksine olup, eller zayıf, çukur ve bilge adeta asılı bir vaziyette-dirler.

Parmakların ifşaatı

Elleri ve tırnakları badem şekline sivri olan kadınlar görürsünüz. O zaman el ilminin şu ihtiarını hatırlayınız. (Sakin! ha gördüğünüz perdeli, düğün, iğ gibi sivri parmakla ve gül gibi penbe ve o kadarda güzel tırnaklı aristokrat eli: gayet san'atkar, şair ruhlu, zeki ve fakat ah-lâki histen mahrum bir kadına aittirler. Bunlar hayal ve heveslerine mağlup kararsız, sebatsız, ne aşklarına ve nede dostluklarına güvenilmez, sadakatsız kadınlardır. Hayali, gözleri ve gönülleri yükseklerde ve yıldızlarda, daima aldatıcı ve karuntulu bir mizaca sahiptirler.)

(Böylelerini zevce olarak seçmeyiniz.)

(Bu gibiler gelip geçici hevesler için ancak bir maşuka ve fakat nefret edilen bir zevce olacaktırlar.)

Mütenasip düzgün yapılı ve görünümlü parmaklar iyi bir tabiatın; sucuk gibi kalın ve iri yapılı parmaklar maddi

(Devamı Var)

Resimler ve klişeler M. Bal tarafından hazırlanmıştır.

Tarsus tarihine ait notlar

Hüseyin Namık Orkun

— 1 —

Berdan (Karasu) ailesi ile gittikçe ilgilenmeğe başladım. Geçen günü son sayıyı okuduktan sonra Tarsusun tarihini düşünmeğe başladım. Acaba kütüphanemde eski Tarsusa ait eser var mı diye düşündüm. Tarsustan bahseden şu eserleri hatırladım: "Kotschy," tarafından 1858 de yazılan Gotha'da basılmış olan "Reise in den Kilikischen Taurus über Tarsus," adlı eser ile "Lang lois," nin "Voyage dans la Cilicie," (Paris, 1861) ve "Koldevveyin," in "Das sogenannte Grab des Sardanapal in Tarsos," (Berlin, 1800).

Bu eserler de her ne kadar eski kaynaklara dayanmışlar ise de ben daha eski olan Yunanca eserleri aradım. Kütüphanemi karıştırmışa devam ettim. Bazı eski eserlerde Tarsusa ait tek tek notlar buldum. Bunlar beni tatmin etmedi. Tarsusun tarihini araştırabilmek için beş altı sene okumak lazım geldiğini gördüm. Halbuki buna benim vaktim yok.. O halde bu mühim vazifeyi Tarsusun münevver ve ategli gençlerine, ilim adamlarına bırakıyorum. Fakat bu zevata belki yardım olur ümidi ile toplayabildiğim şu notları sunmağa cesaret ettim: Her halde bu verdiğim malûmat Tarsus tarihi ile uğraşanlara meşhul değildir. Mamafih belki onlara bir tek noktada faydası olur ümidini beslemektedirim.

Malûmdür ki Tarsusun bulunduğu araziye eskiden Kilikia denirdi. Bu sözü en eski olarak kral "Pharnabazus," un paralarında "Khelekh," şeklinde bulmaktayız. Kilikianın en eski ve en meşhur şehirleri "Tarsus, Soli, ve "Nagidus," idi.

Kilkia Miladdan önce 900 sıralarında Asurların hakimiyeti altına girmiştir. Yunan kaynaklarının verdikleri malûmata göre buranın "Tarsus," ve "Akhiak," adı en eski ve en meşhur şehirlerini Asurlular kurmuştur. Asur kralı Birinci "Sardanapal," ve ondan sonra "Senahrip," bu iki şehiri bina etmişlerdir. Halbuki bu iki şehir Asurlulardan daha evvel de mevcut idi. Her halde bu adlarını zikrettiğim Asur kraları şehirlerin kalelerini tahkim etmişler, şehire ehemmiyet vererek mamur eylemişlerdir.

Miladdan önce yedinci asır-

da Kilikianın müstakil kralları vardı. Bu kralların daimi olarak ünvanları veya adları "Siennezis," idi.

Kilikia o devirlerde çok zengin bir ülke idi. Halk yapışkan yapılmış bir kaput ve öküz derisinden bir kalpak kullanırdı.

İran kralları bura arı istila ettikleri vakit Kilikia halkı İranlılara vergi olarak her sene 500 kantar gümüş ve 300 seçkin kıyafet verirdi. Meşhur Keophon'un eserinde şu malûmatı bulmaktayız: "Kilikia'yı Kappadokiadan yüksek dağlar ayırmaktadır. Kappadokiadan Kilikiaya giden dar yol pek sarp ve bir tek arabanın geçebileceği kadar geniştir. Eğer bu dar yoldan aşağı inerseniz denize doğru, şu hususunda pek zengin olan bir düzlüğe geliriz. Bunu bir taraftan öbür tarafına yüksek ve sarp dağlar çevirmiştir. Düzlük ise büyük ve güzeldir. Her türlü ağaçlara ve üzüm kütükleriyle kaplıdır. Ve üzerinde susam buğday, arpa yetişir. Dar yoldan yirmibeş fersahik mesafede, dağlar arasında "Tarsus," bulunmaktadır. Büyük ve zengin bir şehirdir. Bunun tem ortasında "Plethrum," nehri genişliğinde "Cydnus," nehiri geçer."

İran hakimiyeti zamanında Tarsusda basılmış olan paralar da mabud "Baal,"ın resmini ve ismini görmektediriz. Bu paralarda "Baal,"ın elinde bir bay, tahtında oturmuş, yanında bir kartal olarak tasvir edildiği göze çarpar. Yine bu devirlerde Tarsusta basılmış olan diğer paralarda mabud "Baal,"ın elinde hakimiyet asası tutmakta veya başaklar, üzüm salkımı bulunmakta olarak tasvir edilmiştir. Biliyoruz ki Tarsusdaki Baal rahipleri de tıpkı Kantacadaki Melkar rahipleri gibi ebiseler giymekte idiler.

Başka Tarsus paralarında doğum ilahesi, Ephesus'lu Artemiz gibi resmedilmiştir. Diğer bir takım paralarda da "San," sözünü okumaktayız. Bu kelime "Ninua," kitabelerinde görülen "San," veya "Sandan," güneş ilahesinin adından başka bir şey değildir. Yunanlıların da Herakles'i Asurların ve Lidlerin "Sandan," una teka-

(Devamı altıncı sayfada)

Zafer ayı - Ağustos

Sami Dural

Tarihimizde Ağustos ayı pek müstesna bir yer işgal eder. Ona zafer ayı dense yeri vardır. Neden mi? Çünkü, bu ayın her gününde tarihimize yeni zafer sahifeleri armağan edilmiştir.

Selçuk orduları Bizans ordularını bu ayda mağlûp etmişlerdir.

Her ikisi de birer müstahkem kale olan Kıbrıs'ta Mağosa ve Macaristanda İllok şehirlerine bu ayda girmiştir.

İran'ın meşhur Revan kalesi bu ayda düşmüştü. Anafartalar, Conk Bayırı ve Kireç Tepe zaferleri bu ayda kazanılmış, bir avuç Türk'ün neler yapabileceği bu ayda öğrenilmişti.

Dalmaçya'da Kastelnovo, İtalya'da Otranto limanlarında şanlı bayrağımız bu ayda dalgalanmağa başlamıştır.

Birinci Viyana muhararasını yapacak olan ordularımız Sava nehrini bu ayda geçmişlerdir.

Yunanistan'ın başkenti olan Atina ordularımıza bu ayda kapılarını açmıştır.

Barbaros Hayrattın Tunus'a ikinci defa olarak bu ayda girmişti.

Girit adasının Hanya limanını bu ayda zaptetmiştik.

Köprülü Fazıl Mustafa Paşa savaş boylarında, alından vurularak bu ayda şehit düşmüştü.

İstiklâl savaşıyla gazilik ünvanını kazanan Antep bu ayda sınırlarımıza katılmıştı.

Fransız'ın Nis şehrine bayrağımız bu ayda çekilmişti.

Mora yarımadasında Navarin bu ayda düşmüştü.

Meşhur ikinci Anafartalar muharebesinde büyük dersi bu ayda vermiş, sekiz bin ölü veren düşmanın cesaretini bu ayda kırmıştık.

28 gün gece gündüzlü devam ederek Türk ordusunun zaferiyle sona eren Sakarya meydan muharebesi bu ayda başlamıştır.

İslâm âleminin bir bayrak altında toplanmasını sağlayan ve dört saat devam eden muşhur Mercedabık meydan muharebesini bu ayda kazanmıştık.

Helebe bu ayda girmiştir. † Tarihini sayılı meydan muharebelerinden biri olan ve Bizane İmparatorlarına Anadoluya çıkmak cesaretini kaybettiren

ülkü Malazgirt meydan muharebesini bu ayda kazanmıştık. Alpaslan kumandasındaki Selçuki orduları kendilerinden dört misli fazla olan bizans orduları ile Malazgirtte bu ayda boy ölçüşmüşler, Türk gücünün yenilmez kudretini bu ayda isbat etmişlerdi.

† Sekiz saat devam eden Kosava meydan muharebesinde; 50 bin kişilik bir orduyla 200 bin kişilik bir ordunun nasıl perişan edileceğini göstermiştik. O gün haçlı orduları dize gelmiş, Sultan Murat bu şanlı zaferin mübarek şehitleri arasında kabılmıştı. Zafer teranelerine elem teranelerinin karıştığı o rüzgârlı gün yine böyle bir ağustos günü idi.

Yuğuslavya'nın baş şehri Belgrad bu ayda teslim olmuştu.

Tarihin en büyük imha muharebesi diye vasıflandırılan Hohaç meydan muharebesi de bu ayda yapılmıştı. Kanuni Sultan Süleyman kumandasındaki ordularımız, yağmurlu ve fırtınalı bir günde zafer destanlarıyla dolu olan tarihimize yeni bir zafer daha armağan etmişlerdi.

Nibayet istiklâl ve bütünlüğümüze yöneltilen, asil Türk milletine hayat sahası tanımayan ve tarihin hiç bir devrinde hiç bir millete reva görülmemiş olan, Türk yurdunu ve Türk milletini dünya yüzünden kaldırmayı istihdaf eden ve Sevr adı verilen bir paçavraya yazılıp imza ettirilen o gaddar paylaşıp ve parçalamaya plânı yine böyle bir ağustos gününde parçalanmıştı. Güzel Anadolumuzun bağrında 30. ağustos, 1922 de cereyan eden, paylaşma ve parçalamanın ne demek olduğunu, paylaşma ve parçalamak isteyenlerle birlikte bütün dünyaya öğreten BAŞKUMANLIK meydan muharebesi yalnız Türk tarihinin değil aynı zaman da yepyeni istiklâl tarihinin ve hürriyet aşkının en büyük zaferidir.

30. ağustos 1922 "Mucize," sinin 27 nci yıl dönümünü bu gün için gelen kutsal heyecanlı kutlarken o günün yaratıcısı ve bu günün yapıcısı Ebedi Şef Atatürk'ün manevi huzurunda tazimle eğiliriz.

Amerikalı Muharrir Pearl Buck

En çok Çin'e dair yazıları ile tanınmış olan Amerikalı romancı ve risale yazarı Pearl S. Buck, bir çok münekkiddler tarafından Birleşik Amerikanın en mümtaz kadın yazarlarından bir addolunmaktadır.

1939 senesinde ebediyatta Nobel Mükâfatını kazanmış, böylelikle bu şerefe nail olan ilk Amerikalı kadın olmuştur. Mükâfat kendisine o zamana kadar yazdığı eserlerinin hepsi için verilmişti. Düoların arasında el'an en çok tanınmış eserlerinden olan, Çin'in bir hikâyesini anlatan "Sarı Esirler", ve misyoner ana ve babasının hayatlarına dair "Sürgün", ve "Savaşın Melek", adlı romanları vardır.

Son yirmi sene zarfında 14 roman, ve çocuk kitapları, yaptığı mülâkatlara dair kitaplar ve biyografilerden müteşekkil daha 23 eser yazmıştır. Edebiyatta Pulitzer mükâfatını, Nobel mükâfatını ve sair müteaddit ebedi mükâfatları kazanmıştır. İçinde büyüdüğü memleket olan Çin'le rabitasını en yakından belirten kitabı, Çinli köylülerini ve topraklarının hikâyesi olan "Sarı Esirler", dir. Bu eseri 1931 de neşredilmiş ve Birleşik Amerika edebiyatında bir tarih yaratmıştır.

Kadın ve erkeklerin aileye sadakat, anlaviş ve müsamaha ile felâketleri yenmek kudretleri, "Sarı Esirler", ve Pearl Buck'un daha bir çok eserlerinde esas fikirdir.

26 Haziran 1892 tarihinde doğan Bayan Buck, misyoner ana babasıyla Çin'e çok küçük yaşta gitti. Yangtse Nehri üzerinde Chingkiang şehrinde yerleştiler. 15 yaşına kadar tahsil ve terbiyesile annesi mesgul oldu, sonra Shanghai' da yatılı bir mektebe gönderildi. 1914 senesinde Birleşik Amerikada bir üniversiteden mezun olduktan sonra, tekrar Çin'e döndüğü zaman annesini ağır hasta buldu. İki senesini annesine bakma ile geçirdi. Annesi iyileştiği zaman kızı, Dr. John L. Buck adında genç bir Amerikalı zirai misyonerle evlendi. Müteakip beş sene zarfında her ikisi de kuzey Çin'de misyoner olarak çalıştılar.

1922 de Nanking'e geldiler (Devamı altıncı sayfada)

30 Ağustosta Düşünceler

(Baştarafı birinci sahifede)

30 ağustos, ancak her yılın 30 ağustos günü hatırlanmakta ve nihayet bugünü çok dar bir çerçeve içinde mutalaâ etmekteyiz. Halbuki, Türkün bu zaferi meydana getirilişi tatbik sahasına konuluşu, neticesi ve kendisinden sonraki hadiselerle tesiri bakımından eşsizdir, biriciktir.

Dünyada, kazanılan her zaferin bir neticesi olmuş ve yenen taraf bu zaferin nimetlerinden çeşitli şekillerde faydalanmıştır; Tarih bunların misalleriyle doludur. Fakat hiç bir zaferin neticesi, Türkün bu zaferi kadar verimli olmamıştır. 30 ağustos bu bakımdan bir netice ve bir başlangıçtır. 30 ağustos bir neticedir. Üç kutaya yayılan ve hükmeden büyük imparatorluğumuzdan vere vere "milli misak", hudutları içine çekildiğimizi ve artık verecek hiç bir şeyimiz kalmadığını bütün dünyaya gösteren bir netice... Türkün enaz üç asırdanberi ters dönen taliine yeni bir istikamet veren bir netice.. 30 ağustos zaferiyle bir tarih ve bir devir kapanmış, yeni bir tarih ve devir açılmıştır. Mudanya, Lozan ve bugüne kadar bir seri heme ve inkilâplar halinde devam edip gelen yeni Türk tarihi 30 ağustosla başlar, ondan ötesi, bizim için, gerçek bir Ergenekondur. Mustakildik, amma, bu istiklâlimizi tam mânâsile kullanmaya yetkimiz yoktu. Memlekette hükümandik amma, çoğu defa bu hükümandığımızı kendi tebamıza dahi tanıtmaktan âcizdik. Efendi idik amma, bu efendiliğimiz sözde ve görünüşteydi, geniş bir ülkeye sahip görünüyor. Fakat bu geniş ülkedeki hükümandığımız bir jandarma vazifesi görmekten öteye geçmiyordu. Bugün "milli misak", hudutlarımızın içinde tam ve müstakil bir millet ve Devlet oluşumuzu herşeyden öne 30 ağustos zaferine borçluyuz.

30 ağustosun 27 inci yıl dönümünü, yeni ve başarılı bir demokrasi hayatı içinde kutlamaktan duyduğumuz saadet büyüktür, köklü ve derindir. Yeni girdiğimiz bu demokrasi hayatında, kendi aramızda birçok dava ve didişmelerimiz olacaktır ve vardır. Fakat bun-

(Devamı altıncı sahifede)

ÂBNAME

- 3 -

- İhtisap ağımtza armağan -

Azizin sesi gürmüş bu gürsesten nasip alsak,
Bir câm doldurup götürsek diyarı Efgan'a su..
Kara Mehmet adına lâyıkmıdır unutulmak,
Yağap oluktan sunalım karaca arslan'a su...

§§§

Haber verdi başkanımız "koli, yokmuş bu suda,
Ann için gönderelim Van'ü Erzincan'a su..
Hastalıklar duruyormuş nene lâzım pusuda
Sihhat müjdelere lakin ne hikmettir başkan'a su...

§§§

Zahit Aydın ki şairi nevzuhudur şüpheşiz
Verelim bu cana da bir dolu damacana su..
İhtisarı dühhanın bir müdiri var Alp ikiz
Sâki sun bir dolu da bu eşsiz pehlivana su..

§§§

Kemal Aydının şöhreti var "İslâm bey, deyu,
İkrâm etsek lâyıktır bir de bu kahramana su..
İttim ki me'luf imiş hayriye Çiğdemoglu
Bir çeşme yap ki bedeldir keremü ihasana su..

§§§

Şol gani rahmetinden ya Rap dür etme birleri,
Sun mahşvr günü Mustafa adlı Oğuzcan'a su..
Cümle iyiliklerin var kalbimizde izleri
Ann için sunalım bir de Halit Aslana su...

§§§

Veysi Eken'dir şüpheşiz ne lüzum var Er'ine
Karakeçit'ten akmalı bi yeni değirmân'e su..
Dural derki Eşref dalma bukadar çok derine,
Sun bir dolu da Halitle Mahmud'u Yarman'a su..

Lütfi Oğuzcan

(Devamı gelecek sayıda)

KOŞEDEN
İşgeller

MIRASYEDİLİK DEDIĞİN *****

***** BÖYLE OLUR

Gazetelerde okuduk. Ara seçimleri yapılacakmış; 14 ilden 12 millet vekili seçilecekmiş; Bakalım tali kuzu kimlerin başına kondurulacak? Yine gazetelerin yardıklarına göre, seçilecek millet vekillerinin kasım ayı aylıklarını tam olarak alabilmeleri için, seçimlerin 16 ekimde yapılması uygun görülmüş!

Söylendiğine göre bu seçimler için 600 bin lira sarfetmek gerekiyormuş! Yani ara seçimleriyle birlikte 600 bin lirada araya gidecekmiş! Ne çıkar? Seçilecek olan 14 millet vekilinin yollukları, aylıkları, ödenekleri de bu hesaba katılacak olursa üst başı 750 bin lira eder, El.. Şu geçim darlığında çok değil doğrusu...

Hele bu millet vekillerinin 9 ay gibi uzun bir zamanı milleti, parmak kaldırmak suretiyle olsa, temsil edecekleri hesaba katılacak olursa bu masrafın çok olmadığı ve hatta az bile olduğu kendiliğinden anlaşılabilir olacaktır. Hem dahası var. İnanmazsanız hesap edin. Bir millet vekilini, Millete 53.571 lira 42 kuruşa mal olmaktadır. Düşünelim, bir kürk parası bile değil. Bir millet vekiline elbette çok görülmez.

Yazı başlığa uymadı ama hoş görün okuyucularım yazacaktım ama olmadı işte. Bir gün evvel başlığı bulur bir gün sonra da yazıyı yazarsanız böyle olur işte.

ÇUVALDIZ

Bağ-ı İrem

Dün, 28. ağustos 1949 büyük Alman şairlerinden Goethe'nin doğumunun 200 üncü yıl dönümü idi.

Göte 28. ağustos. 1749 da doğmuş ve seksen üç yaşında olduğu halde 1832 de ölmüştü.

Romantizmin temellerini atmış bir romancı, şiirde yenilikler yaratmış bir şair olarak Cöte büyük bir san'atkar ve büyük bir insandır.

Verte ve Faust dilimize çevrilmiş ve beynelmil şöhret kazanmış en meşhur eserleridir.

Okuyucularımıza Göte'nin felsefi görüşlerini ihtiva eden Faust'tan bir sahife açıyoruz:

(İmparatorumuzun başını, azizlerin yüzünü çerçevesiyen bir nur gibi süsleyen, ve ancak onun hükümrân kulabileceği en yüksek bir fazilet vardır ki, o da adalettir! Bütün insanların sevdiği, herkesin özlediği, arzu ettiği ve vazgeçemeyeceği seyleri, millete bahşetmek onun elindedir. Fakat heyhat! Devlet içerden baştanbaşa kasılıp kavrulurken, bir sürü fenalıkların üstünde de kuluçka gibi otururken, insanların kafalarındaki zekâ, kalplerindeki iyilik ve ellerindeki maharet neya yarar ki? Bu yüksek mevkiden başını eğipte vâsi ülkemize doğru bakan bir kimse, orada bir sürü ucubele in tahakküm ettiklerini ve kanunsuzluğun kanun gibi hükümrân olduğunu göreyek, bunu bir korkulu rüya zanneder ve bütün bir dalâlet âleminin, karşısında perde perde açıldığını görür.

Kimisi sürüleri aşırıyor, kimisi bir kadını kaçırıyor, kimisi de kilisenin mihrabından buhurdaklık, salıp ve mum çalıyor ve senelerce böyle şöhret bularak, bir kılına bile hâle gelmeden, rahat rahat yaşıyor. O vakit şikâyetçiler mahkemeye koşuyorlar ve hâkim yüksek kürsüsünde azamet saçarken galeyanı gittikçe artan kalabalığı, azgın bir tufan gibi dalgalanıyor. Öteki rezalet ve cinayetleriyle övünebiliyor, beriki suçunu cürüm ortağına yükletiyor, ve ancak bizzat kendisinden başka hamisi olmayan mâsum, mücrim ilân ediliyor! İşte böylece herkes, kendisine ait olan şeyleri parçalamak mahvetmek istiyor. Bizi, doğru yola sevkeden yegâne kuvvet olan şuur, bu vaziyette nasıl inkişaf etmesin? Nihayet, iyi bir adam bile mürâilere ve fesatçılara kapılıyor. Ceza vermiyen bir hâkim, işin sonunda canilerle ortak olur.)

— 2 —

tarafından ve bilhassa İzori, Kari ve Likooni'den pehlivanlar ve koşu atları gelir, muhtelif müsabakalar ve yarışlar yapılır, bunların birincilerine Tarsusta darbolunmuş madalyalar verilir.

Jules Cesar'ın Tarsusa verdiği imtiyaz:

Jules Cesar Mısır seferinden dönüşünde bir müddet Tarsusta kalmış ve meşhur takvim inkişabını burada tamamlamıştır. Bu aradan Tarsustan çok hoşlanan Cesar, Tarsusluların Roma hukukundan istifade etmeleri için, Tarsusta doğanlara Romada doğmuş nazariyle bakarak Tarsusa bir imtiyaz vermiştir. Bu imtiyazı havi taşın bu günkü yeni hamamın batı duvarındaki yazılı taş olduğu Mustafa Rahmi beyin Langloi tercümesinde yazılıdır.

Mozayıklar:

Asyanın bir çok şehirlerinde de olduğu gibi eskiden Tarsusta da bulunan bir çok hamam, saray ve abideler mozayıklarla süslü bulunuyordu. Langloi, bu mozayıklardan bir kısmının şimdiki Emek ve Sebât çarşır fabrikalarının ile-

Bilmece No: 4

Bu gün son bilmecemizi veriyoruz. Evvelce de yazdığımız gibi, bu seride çıkan dört bilmecenin halledilerek 1. Eylül 949 akşamına kadar yazışmamıza gönderilmiş olması lâzımdır.

Her dört bilmeciyi de doğru halleden okuyucularımız arasında yirmi kişiye muhtelif kıymette hediyeler vereceğiz.

Bu seferki bilmecemiz, şehnaz makamında düyek usuliyile bestelenmiş bir şiirdir. Okuyucu bu şiirin kime ait olduğunu ve kim tarafından bestelendiğini bulmakla bilmeciyi halletmiş olacaktır.

Vardım ki yurdundan ayak götürmüş
Yavru gitmiş ıssız kalmış otağı
Câmlar şikest olmuş meyler dökülmüş
Sâkiyeler meclisten çekmiş ayağı

.

Kangı dağda bulsam ben o merali
Kangı yerde görsem çeşm-i gazâli
Avcılardan kaçmış ceylân misâli
Göçmüş dağdan dağa yoktur durağı

.

Lâleyi sümbülü gülü hâr almış
Zevk-u şevk ehlini âh-ü zâr almış
Süleyman tahtını sanki mâr almış
Gama tebdil olmuş ülfetin çağı

.

..... derd elinden her zaman ağlar
Sordum ki bağ ağlar bağban ağlar
Sümbüller perişan güller kan ağlar
Şeyda bülbül terkedeli bu bağı

TARİHİ TARSUS ABİDELERİ

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

risinde kalaycı köprüsü denemekle maruf bahçe içerisinde bulunan büyük bir binada toplanmış olduğunu yazmıştır.

Bundan yetmiş beş yıl kadar önce, çocukluğumuz sıralarında, Tarsusta asarı atıkaya pek düşkün Nuri bey isminde bir kaymakam bulunuyordu. Bu zat bu gün inşa edilmekte olan Ziraat bankası civarında bir kazı yaptırmış ve tahminen iki üç metre kadar inildikten etrafı geniş bir mozayık sathıyla işlenmiş mükemmel bir havuz raslanmıştır. Bu mozayık sathın kenarları siyah mozayıklarla işlenmiş selvi ağaçları ile çevrili bulunuyor; havuzun kenarları ve münasip yerleri yine mozayıkla işlenmiş kuş resimleriyle süslü bulunuyordu. Aynı zamanda bu sath üzerinde bir koltuk üzerinde yine mozayıkla işlenmiş bir kadın resmi bulunuyordu. Romanlılara ait olan bu eser bir müddet teşhir edildikten sonra üstü toprakla kapatıl-

mıştır. Salibi dikkattirki henüz inşa edilmekte bulunan Adliye sarayının temelleri atılırken çok güzel bir mozayık satha rastlanmıştır. Bu sathın bahsettığımız mozayığın bir devamı olduğu kuvvetle muhtemeldir. Ve bu gün İskenderun müzesinde bulunmaktadır.

Lağamlar:

Bundan 1400 yıl evveline kadar Berdan nehrinin yatağı şehir içinde bulunduğu sıralarda, Tarsus mükemmel bir lağım tertibatına malik bulunuyordu. Bu lağamlar ana kollarında dört metre yüksekliğe ve ikibuçuk metre enine; tali kollarında ise bir metre boyu elli santimetre genişliğe malik bulunuyorlardı. Ağızları nehre açılan bu lağamlar, nehir yatağının değiştirilmesiyle dolmuşlar ve kullanılmaz bir hale gelmişlerdir. Bu gün en küçük bir kazıda bunlara rastlanmaktadır.

Hamamlar:

Altmış yetmiş yıl önce, şehrin muhtelif yerlerinde rast

gele yapılan kazılarda bir çok hamam harebelerine rastlanmıştır. Bu gün eski cami civarında altından geçme denemekle maruf bir hamam harabesi bulunmaktadır. Bu hamam Romalılardan kalmadır.

Su terazisi

Bu gün demir köprü civarında, iskiliç'in yukarısında harap ve yıkılmak üzere bulunan divar eski bir su terazisi bakiyesidir.

Anlaşıldığına göre, aşağı kösebalcı köyünün altında çıkmakta olan kara su adındaki menba ırmağın üzerine köprü atılmak suretiyle Dadalı ve Ebülhadi köylerinin içinden, bu su terazisine, içi oyulmuş kayalar vasıtasıyla geçirilir ve buradan toprak burularla gözlu kulede bulunan boyahaneye götürülmüş. Gözlu kule kazısında bu boyahane ve borulara rastlanmıştır.

Bu bahse son vermeden önce, Tarsusta bulunan ve bir çok kazılarda elde edilen bir çok tarihi kıymetli haiz eserlerin evvelki yazılarımızda sözü geçen Barkar, Jille ve Langloi tarafından Paris ve Londra müzelerine taşındığını not etmek yerinde olur.

Berdan

Pazartesi günleri çıkar.
Haftalık müstakil gazete.

Sahibi : Sami DURAL
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Veyis EKENER
İdare yeri : Şadırvanlı han hususi
daire - TARSUS
Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU
Basımevi ADANA

Yıllığı : 5 Lira
Altı aylığı : 3 Lira
Sayısı : 10 Kuruş
Resmî ilânların satırı 20 kuruştur.
Hususi ilânlar pazarlığa tabidir.

Şehirden Notlar :

Rumuzlar ve hususiyetleri

K.A — deyim mi?
N.Ç — Ovvv.. Allaah
A.A — Aboo.. Zoroş
M.K — Be birader
K.D — Abi
R.T — Şekerim.
C.B — Efendim. Efendim...

Tarsus tarihine ait notlar

(Baştarafı üçüncü sahifede)

bül eder. San sözünü ihtiva eden Tarsus paraları bu şehirde Sandon adına yapılan ateş bayramlarını da tasvir etmektedir. Paralarda dört köşe bir bina resmedilmiştir. Bunun üzere riade kanallarını açmış bir kartal resmi vardır. Bu dört köşe mabedde ilah namına keçi, koyun, kuşlar, elbise, altun, gümüş evanı yakılmakta idi. İşte ou bir ateş bayramıdırki, bu bayram Tarsusta beş gün devam ederdi.

Herodotun verdiği malûmata göre Kilikialılar Fenikeli "Agenor, un oğlu olan "Cilik, (Kilikis diye okuyunuz.) den neşet etmişlerdir. Yunanlılar ekseriya Agenor ismini Baalı ifade etmek için kullanmışlardır.

Biliyoruz ki Tarsus tarihinde en parlak devirlerini İskenderden sonra Silifke hanedeni zamanında yaşamıştır. Bu devirde Tarsusta meşhur retirika okulu kurulmuştur ki daha İsanın doğduğu sıralarda dahi inkişaf etmiş bir halde bulunuyordu.

Hristiyanlık âlemi Aziz "Paulus, un Tarsusta doğduğunu kabul etmektedir.

Tarsusun en fani devirleri Haçlı seferleri zamanındadır.

İşte Tarsus hakkındaki notlarımız burada bitiyor. Okurken, çalışırken Tarsusu ilgilendiren malûmat bulursam onları da derhal Tarsuslulara, Berdan (Karasu) ailesine bildirmeği yazıfca bilirim.

Hüseyin Namık Orkun

Sevrüsefer Kanunu

Son zamanlarda bir hayli çoğalmış olan sevrüsefer kazalarının önlenmesi hususunda ağır hükümler ihtiva eden bir sevrüsefer kanunu tasarısının hazırlanmış olduğu Ankaradan bildirilmektedir.

Bütün motörlü vasıtaların sigorta ettirilmesini esas ittihaz eden tasarı; sür'at tahdidi, kaza neticesinde vukubulacak olan zarar ve ölümlerde ödenecek tazminat ve kontrol işleri hususunda esaslı maddeler ihtiva etmektedir.

Amerikalı muharrir Pearl Bucuk

(Baştarafı dördüncü sahifede)

ve müteakip 10 sene zarfında Bayan Buck evinin idaresi ve iki kızının yetiştirilmesi hususundaki ödevlerine ilâveten, Nanking üniversitesinde, Güney - Batı ve Chung Yan üniversitelerinde İngiliz Edebiyatı hocalığı yaptı.

Son 16 senedir Birleşik Amerikanın doğusunda büyük bir çiftlikte yaşamaktadır. Burada hem çiftçilik ve hem de muharrirlik ile meşguldür.

Pearl Buck bir defa şöyle demişti: "Okunup okunmadıklarımı hiç nazarı itibara almaksızın, roman yazmadıkça mes'ut olamam. Ben o zavallı kimselerdenim ki ya roman yazmış, ya yazıyor veyahut yazmak üzere değilsem hareketlerimde tamamile serbest olamam."

30 Ağustosta düşünceler

(Dördüncü sahifeden artan) lar bizim iç dâvalarımız, aile kavgalarımızdır. Onun için bu iç dâva ve didişmelerimiz sırasında kapımızı çalacak her tehlike bizi 30 ağustostaki gibi sert ve azimli, 30 ağustostaki kadar taplı ve birbirine kenetli bulacaktır. Buna inanmış ve milletine güvenmiş olmanın hazzı ve gururu içinde zafer bayramının millet ve memleketimiz için kutlu ve mutlu olmasını diliyoruz.

Şehir ve Yurt Haberleri

(Baştarafı İkinci Sahifede)

ayı reddetmişlerdir. Mahkeme; ordinaryüs profesör Sükrü Baban, profesör Hilmi Ziya Ülgen

ve Suphi Dönmez'den teşekkül eden bilirkişi hey'etinin dinlenmesi için başka bir güne bırakılmıştır.

Haber bölgemizde memnuniyetle karşılanmıştır.

Ş Doğu İllerimizde muhtelif fasıllarla devam etmiş olan zelzele çok büyük zarar ve kayıplara sebep olmuştur. En son tesbitlere göre, 1665 ev tamamen, 1304 ev kısmen harap olmuş; ölü sayısı 315, yaralı sayısı 352 ye yükselmiştir. Ayrıca 1141 hayvan kaybolduğu anlaşılmıştır. Bölgeye derhal gönderilen sıhhat ekipleri gerekli sıhhi çalışmalara başlamış bulunmaktadır. Gerek merkezden ve gerekse civardan yapılan yardımlar mahalline yetmiş bulunmaktadır.

Zelzele mıntikasına İçişleri bakanı Emin Erişirgil ve Bayındırlık bakanı Şevket Adalan gitmişlerdir.

Ş Demokrat parti Adana kongresi toplanmış ve idare hey'eti seçimi yapılmıştır. Öğrendiğimize göre parti Yönelim Kurulu Başkanlığına Kimyager Tahsin Güneysu ve başkan vekilliğine de Reşat Güçlü seçilmişlerdir.

T. C.

ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını
300.000 Liraya
yüksetmiştir.

4 Çekilişin her birinde
25.000,
10.000

5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınızı yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

Çekilişler:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

*** Gönüllerin Dileği ***

Staktan bunalmış, yorgunluktan bitkin bir hale gelmiş olduğunuz akşamlar vardır. Rahat, Ferah bir yer bulmak. Dinlenmek istersiniz.

Bazı geceler İçmeyi, Eğlenceli bir kaç saat geçirmeyi ve NEŞ'ELENMEYİ özlersiniz. güzel, şirin tertemiz; gönlünüzün dilediği mezeleri ve içkileri bulabileceğiniz bir KÖŞE ararsınız.

Müzik bir ihtiyaçtır. RUHU NAĞMELERİN İLAHİ A-HENGİNE salıvermek şüphesiz İSTİRAHATLARIN en makbulüdür.

Eğer bunların hepsini bir arada bulabileceğiniz bir BELDE ararsanız TARSUS - PARK GAZİNOSUNU hatırlayınız.

Tarsus Parkı; serinlik, güzellik ve güzel bir köşesine kurulmuş olan Park gazinosu her türlü isteğinizi fazlasıyla bulabileceğiniz bir köşedir.

Temiz servis; iyi bakım; çeşitli, nefis yemekler ve mezeler; buzlu İçkiler; Saz, nağme ve ahenk-